

Sportovní a kulturní areál v Řečici

Anna Bílková

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta multimediálních komunikací
Ateliér Tvorba prostoru

Akademický rok: 2024/2025

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: Anna Bílková
Osobní číslo: K23487
Studijní program: B0212A310004 Multimédia a design
Specializace: Tvorba prostoru
Forma studia: Prezenční
Téma práce: Veřejný prostor – Meziprostory a hranice

Zásady pro vypracování

1. Rozbor zadaného prostorového úkolu a vymezení jeho problematičnosti
2. Historiografie daného problému
3. Známé příklady stejných nebo podobných řešení (min. 3 příklady, včetně osobního vyhodnocení)
4. Koncept a vývoj návrhu (včetně osobního stanoviska)
5. Autorská zpráva popisující vybrané a schválené řešení
6. Výkresová část a obrazová dokumentace
7. Dokladová část
8. Fyzický model vybraného řešení, příp. realizace/instalace.

Forma zpracování bakalářské práce: tištěná/elektronická

Seznam doporučené literatury:

1. NEUFERT, Ernst. Navrhování staveb, 2. české vydání, Praha: Consult invest. 2000. ISBN: 80-191486-6-6.
2. NORBERG-SCHULZ, Christian. Genius loci: Krajina, místo, architektura. Vyd.2. Praha: Dokořán, 2010. ISBN: 978-80-7363-303-5.
3. KRATOCHVÍL, Petr (ed.). Veřejný prostor v ohrožení?: aktuální problémy městského veřejného prostoru z pohledu společenskovedních disciplín. Praha: Artefactum, 2018. ISBN 978-80-88283-18-8.
4. KRATOCHVÍL, Petr; MERTA, Dan; HEČKOVÁ, Michaela; MELKOVÁ, Pavla; KRATOCHVÍL, Petr et al. Veřejný prostor CZ: krajina města = Public space CZ : urban landscape. Praha: Galerie Jaroslava Fragnera, 2017. ISBN 978-80-88161-05-9.
5. SALINGAROS, Nikos A., HORÁČEK, Martin, ed. Sjedená teorie architektury: forma, jazyk, komplexita. Přeložil Hana LOGAN. Brno: Vysoké učení technické v Brně – VUTUM ve spolupráci s Barrister & Principal Publishing, 2017. ISBN 978-80-7485-138-4.

Vedoucí bakalářské práce: Ing. arch. Kamil Kolářek
Ateliér Tvorba prostoru

Oponent bakalářské práce: Ing. arch. Zdeněk Hirňal
Ateliér Tvorba prostoru

Datum zadání bakalářské práce: 1. prosince 2024

Termín odevzdání bakalářské práce: 23. května 2025

Mgr. Josef Kocourek, Ph.D.
děkan

Ing. arch. Kamil Kolářek
vedoucí ateliéru

Ve Zlíně dne 1. prosince 2024

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

Beru na vědomí, že

- odevzdáním bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb., v platném znění bez ohledu na výsledek obhajoby;
- bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému a bude dostupná k nahlédnutí;
- jedno vyhotovení bakalářské práce v listinné podobě bude ponecháno Univerzitě Tomáše Bati ve Zlíně k uložení;
- na moji bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- podle § 60 odst. 1 autorského zákona má Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- podle § 60 odst. 2 a 3 mohu užít své dílo – bakalářskou práci – nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s předchozím písemným souhlasem Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně, která je oprávněna v takovém případě ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše);
- pokud bylo k vypracování bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tj. k nekomerčnímu využití), nelze výsledky bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- pokud je výstupem bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá; neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji, že

- jsem na bakalářské práci pracoval(a) samostatně a použitou literaturu jsem řádně citoval(a); v případě publikace výsledků budu uveden(a) jako spoluautor;
- odevzdaná verze bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou obsahově totožné.

Ve Zlíně, dne

.....

podpis autora

ABSTRAKT

Zadáním mé bakalářské práce je projekt revitalizace sportovního a kulturního areálu v malé obci Řečice v kraji Vysočina. Projekt se zaměřuje na efektivní využití veřejného prostoru na vesnici a jeho cílem je poskytnout podklad pro rozvoj tohoto území v příštích letech. Tento areál postavený za účelem sportovního hřiště nese v dnešní době i důležitou kulturní funkci. Svým návrhem areál lépe uzpůsobuji i pro tento jeho záměr a vytvářím multifunkční veřejný prostor, který bude sloužit jako místo pro sport, rekreaci, volnočasové aktivity, ale i pro setkávání obyvatel a pro místní komunitu.

Klíčová slova: veřejný prostor, komunita, rekreace, volný čas, meziprostor a hranice

ABSTRACT

The objective of my bachelor's thesis is the revitalization project of a sports and cultural area in the small village of Řečice in the Vysočina region. The project focuses on the efficient use of public space in the village, with the aim of providing a foundation for the development of this area in the coming years. Originally built as a sports field, this area now also serves an important cultural function. My proposal further adapts the space to fulfill this role, creating a multifunctional public area that will serve as a place for sports, recreation, leisure activities, as well as a meeting spot for residents and the local community.

Keywords: public space, community, recreation, leisure time, in between space and boundaries

PODĚKOVÁNÍ

Ráda bych vyjádřila svou upřímnou vděčnost vedoucímu mé bakalářské práce za jeho cenné rady a odborné vedení během celého procesu. Děkuji také všem odborným konzultantům, kteří svými znalostmi a zkušenostmi přispěli k rozvoji mého projektu. Pomoc a zpětná vazba všech odborníků, pro mě byla velmi přínosná a motivující.

„K tomu, abychom jasně viděli, často stačí jen změnit úhel pohledu.“ – Antoine de Saint-Exupéry

OBSAH

ÚVOD 11

1 ANALÝZA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ..... 13

1.1 ŠIRŠÍ VZTAHY 13

1.1.1 Obec Řečice 13

1.1.2 Symbolika 13

1.1.3 Širší vztahy řešeného území 14

1.1.4 Analýza širšího okolí 14

1.2 HISTORICKÝ VÝVOJ ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ 16

1.3 STÁVAJÍCÍ STAV 16

1.3.1 Funkce areálu..... 16

1.3.2 Nedostatky areálu 16

2 DEFINICE VEŘEJNÝCH VOLNOČASOVÝCH AREÁLŮ 20

2.1 VEŘEJNÝ PROSTOR..... 20

2.2 KULTURNÍ VEŘEJNÝ PROSTOR..... 20

2.3 SPORTOVNÍ A REKREAČNÍ AREÁL..... 20

3 PŘÍKLADY PODOBNÝCH REALIZACÍ 21

3.1 SPORTOVNÍ A KULTURNÍ AREÁL ŠKOLKA V NEZDENICÍCH..... 21

3.2 ZÁZEMÍ FOTBALOVÉHO HŘIŠTĚ VE STUDENCI..... 22

3.3 SOKEC – SPOLEČENSKO KULTURNÍ CENTRUM HRUŠOVANY U BRNA 23

4 MEZIPROSTORY A HRANICE..... 24

4.1 HRANICE FYZICKÉ 24

4.2 HRANICE SPOLEČENSKY STANOVENÉ..... 25

4.2.1 Hranice pro návštěvníky 26

4.3 MEZIPROSTORY 26

5 FORMOVÁNÍ VEŘEJNÉHO PROSTORU..... 27

5.1 PLÁNOVÁNÍ A VYUŽITÍ VEŘEJNÉHO PROSTORU V MALÉ OBCI 27

5.2 VEŘEJNÝ PROSTOR A KOMUNITA 27

5.3 VEŘEJNÝ PROSTOR PRO VŠECHNY 27

5.4 PARTICIPACE OBYVATEL..... 28

5.4.1 Přínosy participace 28

5.4.2 Možnosti participace..... 28

5.5 DOTAZNÍKOVÉ ŠETŘENÍ 29

6 FINÁLNÍ NÁVRH..... 30

6.1 ROZVRŽENÍ FUNKCÍ A ZÓN..... 30

6.2 PROSTOROVÉ ŘEŠENÍ..... 30

6.2.1 Víceúčelovost..... 32

6.2.2 Začlenění okolních parcel 32

6.2.3 Navýšení kapacity 34

6.2.4 Mobiliář..... 34

6.2.5 Možné zapojení občanů 34

6.3 POHOSTINSTVÍ 40

6.4 NOVÝ OBJEKT 48

6.5 VEGETACE 54

6.6 MATERIÁLOVÉ ŘEŠENÍ 56

6.6.1 Rozloha místností..... 57

ZÁVĚR 59

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY 60

SEZNAM OBRÁZKŮ 62

SEZNAM VÝKRESŮ 63

SEZNAM VIZUALIZACÍ..... 64

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK..... 65

ÚVOD

V této práci se zabývám problematikou tvorby veřejných prostorů a zkoumám, co je pro podobné prostranství důležité. V práci se věnuji konkrétnímu prostoru, kterým je sportovní a kulturní areál v obci Řečice na Vysočině. Zaměřuji se především na to, aby byl tento prostor přívětivý pro všechny obyvatele obce a snažím se tak vytvořit místo pro komunitu, jejich setkávání v běžné dny i při kulturních akcích. Tento prostor sloužící dnes primárně pro sportovní účely se snažím lépe uzpůsobit pro podobné akce konané několikrát do roka.

Svým návrhem se snažím podpořit ale i sportovní a volnočasovou funkci areálu. Pomocí vytvoření lepšího zázemí, ale i příjemnějšího prostředí doufám ve frekventovanější návštěvnost zejména obyvateli Řečice, kterým by měl tento areál sloužit. S hledáním vhodného řešení mi pomohla i častá diskuze s obyvateli a dotazník, který mi pomohl lépe poznat potřeby uživatelů tohoto prostoru.

Věnuji se i otázce hranic a meziprostorů v architektuře a ve veřejných prostorech. Využitím těchto systémů při navrhování vytvářím rozmanitý prostor a jejich pomocí se snažím bezeslov komunikovat s návštěvníky areálu.

1 ANALÝZA ŘEŠENÉHO ÚZEMÍ

Předmětem řešení této bakalářské práce je sportovní a kulturní areál v obci Řečice na Vysočině. Vypracované analýzy poskytují informace o obci Řečice, bližší informace k řešenému území i jeho historii. Popisují současný stav včetně přiložené fotodokumentace. Výkresy poskytují přehled o širším okolí obce a představují podobné realizace a atraktivní místa v okruhu několika kilometrů.

1.1 Širší vztahy

Širší vztahy popisují okolí řešeného území a jeho návaznost na něj. V prvním odstavci se věnuji bezprostřednímu okolí, tedy obci Řečice. V dalším odstavci se zaměřuji na širší okolí a popisuji možnosti dopravy a podobně řešená veřejná prostranství v blízkosti Řečice.

1.1.1 Obec Řečice

Řešené území se nachází na kraji malé obce Řečice na Vysočině, 7 km jižně od Nového Města na Moravě. Populace této obce nepřesahuje hranici 500 obyvatel a spadá tak do kategorie malých venkovských sídel. V obci se nachází základní a mateřská škola, knihovna a prodejna potravin.¹

Na obecní návsi najdeme kapličku, kolem níž se rozléhají hospodářská stavení (dříve grunty), jejichž historie sahá přinejmenším k začátku 17. století a dodnes si drží historický ráz.²

Obec pravidelně pořádá komunitní akce a utužuje tak vztahy místních občanů. Pro tyto příležitosti je často využíván právě sportovní areál, ale v zimních měsících také kulturní dům.

Obrázek 1 Obec Řečice (zdroj: autorka)

Obrázek 2 Znak obce Řečice³

1.1.2 Symbolika

Název Řečice nedostala tato obec pouhou náhodou. Ve staročestíně byl tento výraz používán pro zdrobnělinu řeky. Jednoznačně tak vypovídá o charakteru místa, kde se tato obec rozkládá a kde leží i samotný areál – v údolí potoka.⁴

Stejně tak je ale s Řečicí spjata i přezdívka Mexiko, a to již od roku 1866. Tento název se v dřívějších dobách používal jako hanlivý výraz pro vesnice či okrajové části měst nechvalně proslulé svou rváčskou společností. Název byl inspirován dobovými zprávami o válečných událostech ze světa. Označení Mexiko ovšem přetrvává dodnes, a ačkoliv už nemá nic společného s původním významem, obyvatelé Řečice ho přijali za své. Dnes se jím inspiroují i různé kulturní akce, jako nohejbalový Mexiko Cup nebo Mexický ples, pořádané již téměř dvě desetiletí.⁵

Obrázek 3 Obec Řečice, náves⁶

¹ OBEC ŘEČICE, *O obci*, [2025]

² KŘESADLO, *Řečice*, 2016, s. 41

³ Tamtéž, *Znak obce*, s. 297

⁴ KŘESADLO, *Řečice*, 2016, s. 11

⁵ Tamtéž, s. 228

⁶ OBEC ŘEČICE, *Fotogalerie obce*, [2025]

1.1.3 Širší vztahy řešeného území

Sportovní a kulturní areál v Řečici je společně s dětským hřištěm na návsi jediným venkovním prostorem v této obci, který lze označit za veřejné prostranství. Sportovní areál v současné době poskytuje zpevněnou plochu pro míčové hry, ale i taneční akce, dále víceúčelovou vodní nádrž, sloužící jako koupaliště a obslužný objekt v němž je umístěné poohostinství a posilovna.⁷

Území areálu je ohraničeno prudkým svahem z jedné strany a Řečickým potokem ze strany druhé. Areál leží na konci slepé ulice a jediným přímým sousedícím objektem jsou dva rodinné domy.

Obrázek 4 Mapa obce Řečice (zdroj: autorka)

1.1.4 Analýza širšího okolí

Obec Řečice se rozkládá jižně mezi městy Nové město na Moravě a Žďár nad Sázavou, od něhož je vzdálená necelých 12 km. Pro návštěvu areálu v Řečici jsou nejvyužívanější cyklotrasy, které spojují okolní vesnice či autobusová a automobilová doprava.⁸

V obou dvou blízkých městech se nachází areály sloužící podobným účelům jako ten v Řečici. Svým návštěvníkům jsou otevřeny zejména pro sport a rekreaci, poskytují ale zázemí i pro příležitostné konání společenských akcí.

Vysočina aréna – sportovní komplex v Novém Městě na Moravě, zbudován při příležitosti konání Mistrovství světa v biatlonu. Areál je otevřen celoročně široké veřejnosti, která přijíždí za sportem, ale i na různé sportovní a kulturní akce. Díky nedávno zbudovaným tribunám se zázemím pro návštěvníky může areál přivítat až 15 000 fanoušků.⁹

Rekreační areál Pilák – volnočasový areál ve Žďáře nad Sázavou vhodný pro aktivně strávené odpoledne. Nabízí mnoho zajímavých aktivit – minigolf, discgolf, ping pong, plážový volejbal, šlapadla nebo inline stezku. V areálu se nachází i kiosek s občerstvením a dětská křižtka a je tak příjemným místem pro rodiny s dětmi. V areálu se nachází amfiteátr, který nabízí možnost pořádat divadelní a hudební představení.¹⁰

Obrázek 5 Rekreační areál Pilák ¹¹

Obrázek 6 Vysočina aréna ¹²

⁷ OBEC ŘEČICE, *Sportovní areál*, [2025]

⁸ OBEC ŘEČICE, *O obci*, [2025]

⁹ VYSOČINA ARENA, *Pro návštěvníky*, © 2024

¹⁰ SPORTIS, *Rekreační areál Pilák*, © 2024

¹¹ KORUNA VYSOČINY, *Rekreační areál Pilák*, © 2025

¹² VYSOČINA ARENA, *Rekonstrukce Vysočina areálu*, 2022

Výkres č. 1

- 1 Pilská nádrž
- 2 Vysočina Aréna
- Řečice
- hlavní komunikace
- cyklostezka

1.2 Historický vývoj řešeného území

Dnešní podoba areálu byla dokončena v roce 2001, kdy byla do provozu uvedena víceúčelová vodní nádrž. Nejprve byla zbudována sportovní plocha s převlékacími kabinami, sloužící především místnímu hokejovému týmu. Kabiny byly v roce 1999 rozšířeny a vznikl tak obslužný objekt obsahující hygienické zázemí, sklady, ale i pohostinství.¹³

Obrázek 7 Vývoj území (zdroj: autorka)

1.3 Stávající stav

Tento bod se věnuje současné podobě areálu, jeho silným i slabým stránkám.

1.3.1 Funkce areálu

Sportovní a kulturní areál je pro obec a její obyvatele důležitým místem využívaným jak jednotlivci hledajícími sportovní vyžití, tak komunitou, která se zde několikrát do roka setkává při příležitosti jedné z mnoha pořádaných společenských akcí.

Protože funkce tohoto areálu je mnohostranná, musí být multifunkční a umět se přizpůsobit každé příležitosti. Více než 20 let fungování odhalilo nedostatky spojené s provozem areálu na kterých svůj návrh zakládám.

Seznam pravidelně konaných akcí

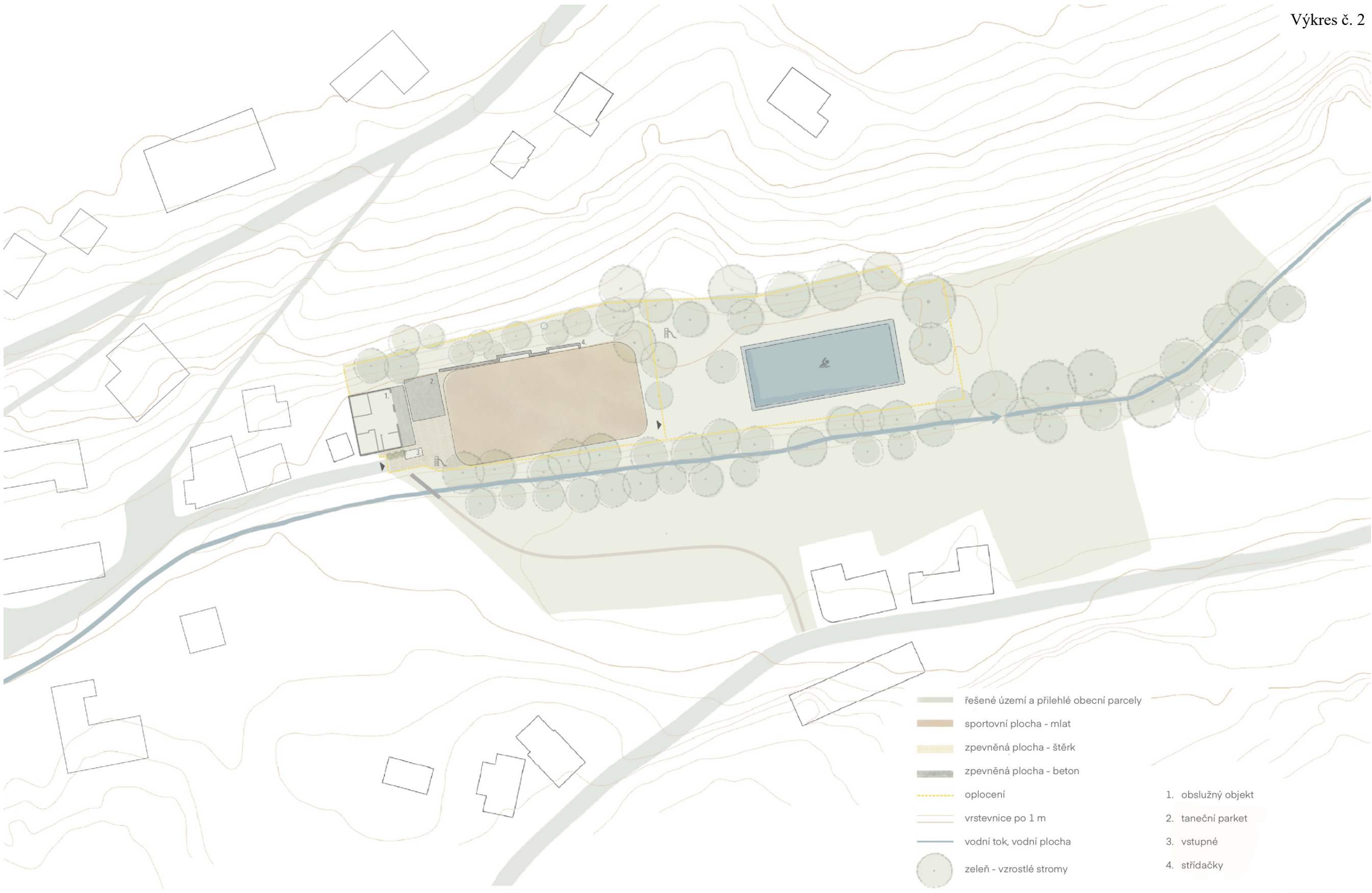
Nohejbalový turnaj, hokejový zápas, zemědělsko-myslivecký den, taneční výlety, pouťové slavnosti, dětská diskotéka, dětský den, hasičský den, letní kino.

Při podobných akcích se počet návštěvníků běžně pohybuje mezi 200 až 500 návštěvníky, ve výjimečných případech se během dne v areálu vystřídal až 2000 lidí.

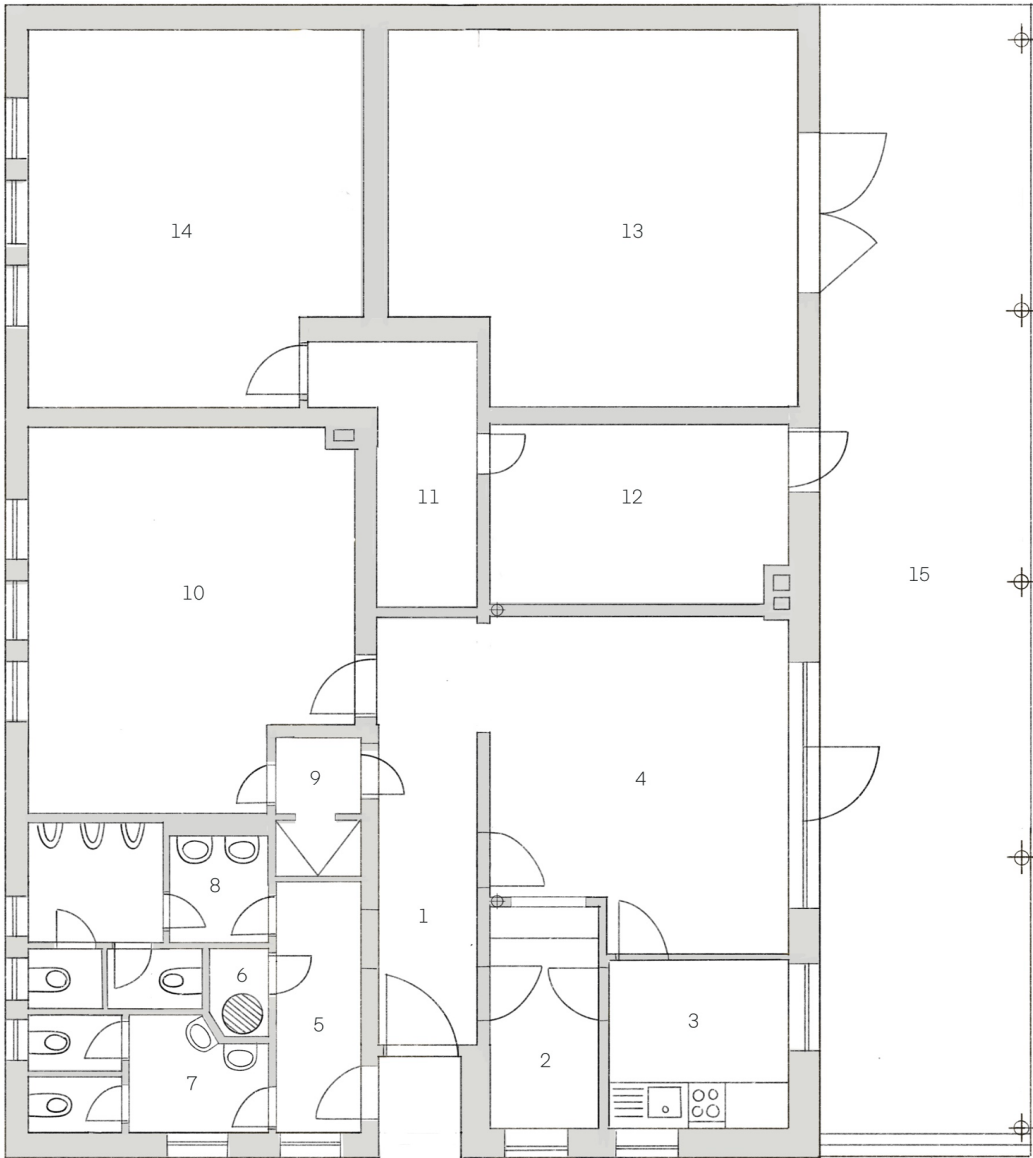
1.3.2 Nedostatky areálu

1. Nedostatek skladovacích prostorů, má za důsledek hromadění věcí, které evokují nepořádek a celý prostor tak působí zanedbaně a neupraveně.
2. Nedostačující hygienické zázemí pro návštěvníky. V době, kdy bylo obslužné zařízení zbudováno, nebylo předpokládáno s konáním akcí s vyšším počtem návštěvníků což je nyní problematické.
3. S tím souvisí chybějící zázemí pro návštěvníky koupaliště, kteří dnes sdílí toalety s návštěvníky pohostinství.
4. Areálu celkově chybí organizace prostoru a definování zón.

¹³ OBEC ŘEČICE, *O obci*, [2025]

Výkres č. 3

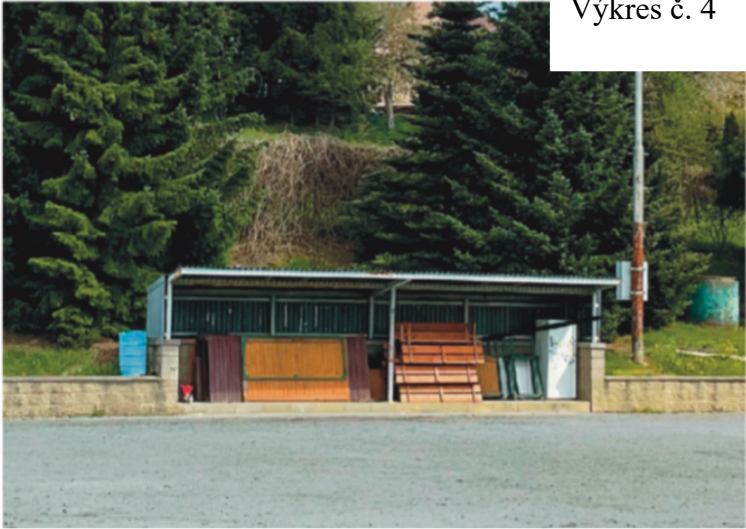

- 1 vchod
- 2 bar
- 3 kuchyně
- 4 lokál
- 5 chodba
- 6 technická místnost
- 7 wc dámy
- 8 wc páni
- 9 sprcha
- 10 salónek
- 11 chodba
- 12 sklad 1
- 13 sklad 2
- 14 posilovna
- 15 terasa / pódium

1 - vstup

3 - střídací kabiny

2 - pódium a zahrádka

4 - vstup k bazénu

2 DEFINICE VEŘEJNÝCH VOLNOČASOVÝCH AREÁLŮ

Tato kapitola se zaměřuje na rozebrání pojmů souvisejících s navrhovaným územím, jež je předmětem této bakalářské práce. Cílem tohoto průzkumu je definovat veřejný prostor obecně a konkrétně se zaměřit na areály pro kulturu, rekreaci a sport.

2.1 Veřejný prostor

Veřejný porstor je prostor sloužící obecnému využití veřejnosti. Přístupnost prostoru může být omezena časovým nebo činnostním režimem, ale tento režim platí pro všechny návštěvníky a nesmí být diskriminující.¹⁴ Vlastníkem veřejného prostoru je nejčastěji obec, kraj nebo stát.¹⁵

Forma veřejného prostoru je dána jeho režimem, způsobem užívání a aktivitách, ke kterým je tento prostor určen a které se v něm provádějí.¹⁶ Charakter veřejného prostoru je ovlivněn lokalitou, ve které se nachází. Nefunguje samostatně, vzniká na základě dialogu s okolním prostředím.¹⁷

Veřejný prostor slouží k setkávání a mezilidské komunikaci. Je místem kde probíhají rozhovory, každodenní rutinní činnosti i mimořádné události. Jsou prostorem pro veřejný život a jeho rozvoj je jejich nejdůležitější funkcí.¹⁸

Podle průzkumu organizace Pěstuj prostor dle široké veřejnosti je kvalitní veřejný prostor místem čistým, upraveným, bezpečným, s dostatkem zeleně a vybavený mobiliářem. Takový prostor často slouží k odpočinku a setkávání. Dotázaní účastníci průzkumu však preferují místa klidná před přeplněným veřejným prostorem a chtějí si zachovat určitý odstup. Dále je pro ně důležitá vybavenost prostoru, funkčnost, přístupnost, estetika a atmosféra. Pořadí těchto předností se mění v závislosti na preferenci jednotlivce, na věku a genderu.¹⁹

2.2 Kulturní veřejný prostor

Kultura v člověku vzbuzuje pocit sounáležitosti a díky ní se z anonymního prostoru stává porstor, ke kterému máme vztah a který je klíčový pro komunitu. Takový prostor může být ze strany uživatelů častěji opečovávaný, a tak i lépe udržovaný. Kultura má moc aktivovat a upevňovat sousedské vztahy a sociální vazby, a tedy zlepšovat kvalitu života v dané lokalitě a potažmo v celé obci.²⁰

2.3 Sportovní a rekreační areál

„Sport má sílu změnit svět. Má sílu inspirovat. Má sílu spojit lidi tak jako máloco jiného.“
- Nelson Mandela

Tento citát zdůrazňuje, jak klíčovou roli může hrát sport ve společnosti. Sport spojuje lidi od nepaměti a v každé době. Základy dnešním sportovištím položily již v době antiky sportovní stadiony, amfiteátry a hipodromy. V dnešní době existuje velké množství sporotvních staveb přizpůsobených různým sportovním aktivitám.²¹

Sporotvní areály jsou primárními stavbami občanské vybavenosti. Přístupné sportoviště motivuje občany k pohybu i společenské interakci.²² Posiluje tak tedy zdraví jednotlivce i skupiny. Zároveň se může stát využívaným prostorem pro místní školu, která bude podporovat zdraví a talent dětí.

Sportovní areál by měl nabízet sportovní plochu s vhodným povrchovým materiálem, zázemí pro sportovce a zázemí pro diváky.

¹⁴ JEHLÍK, *Rukověť urbanismu*, 2018, s. 84

¹⁵ OKAMURA, *Město pro každého*, 2020, s. 111

¹⁶ JEHLÍK, *Rukověť urbanismu*, 2018, s. 86

¹⁷ KRATOCHVÍL, *Městský veřejný porstor*, 2015, s. 77

¹⁸ KAŠPAR, *Co dokáže kultura?*, 2024, s. 43

¹⁹ SYNKOVÁ et al., *Kvalitní veřejný prostor z pohledu veřejnosti, politiků a úředníků*, 2020

²⁰ KAŠPAR, *Co dokáže kultura?*, 2024, s. 44 -57

²¹ KOPŘIVA, *Nauka o stavbách*

²² MIRAS, *Co je stavba občanské vybavenosti?*, © 2025

3 PŘÍKLADY PODOBNÝCH REALIZACÍ

Při hledání inspirace pro svůj návrh jsem se zaměřovala především na realizace areálů, které tvoří zázemí pro dvě rozdílné funkce – sport a kulturu. Vybírala jsem si již realizované objekty v menších obcích, abych si ověřila možnosti provedení v tomto měřítku.

3.1 Sportovní a kulturní areál Školka v Nezdenicích

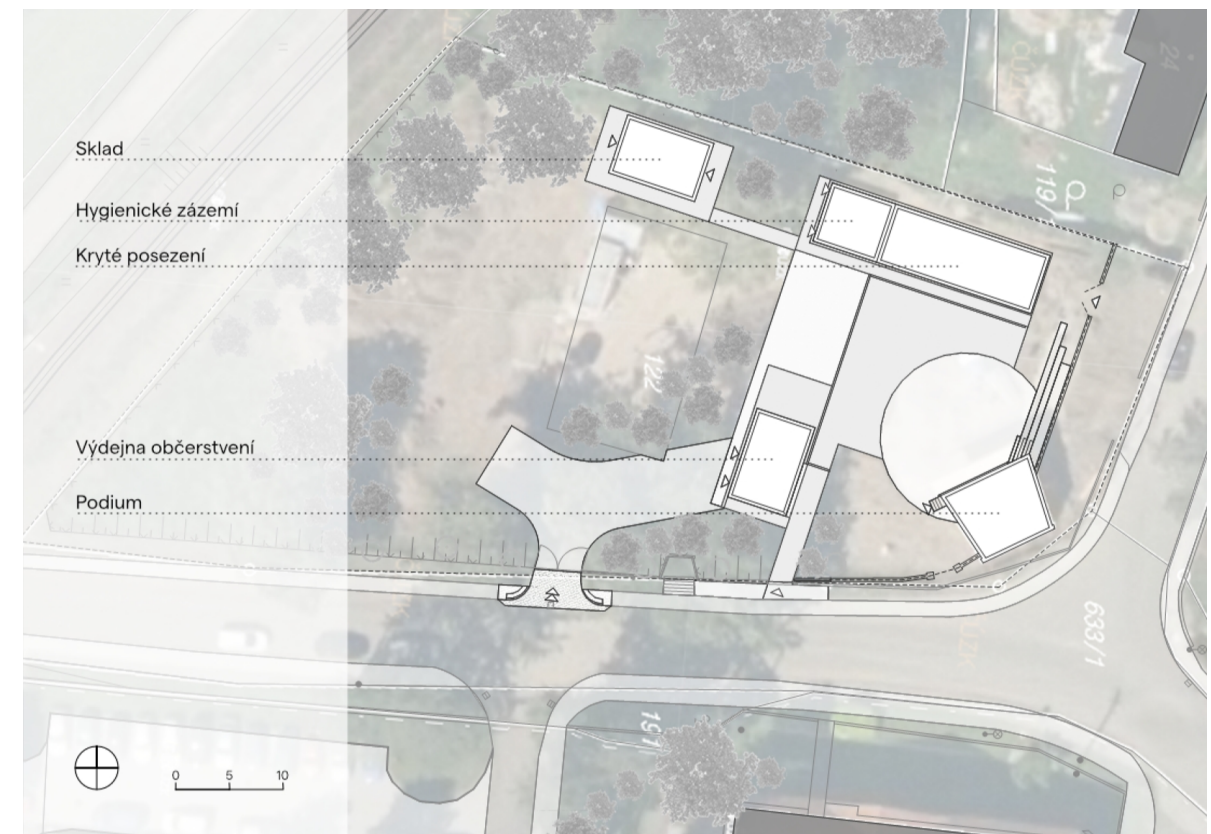
Realizace: 2021

Umístění: Nezdenice

Ateliér: Mur Architekti

Autor: Ing. Roman Belžik, Ing. arch. Karel Humpola, Ing. arch. Kristýna Málková, Bc. Lukáš Mikulka

Příkald realizace areálu Škola dokazuje, že i malé obce mohou realizovat moderní veřejná prostranství a přispět tak ke kvalitě života obavatel. Areál tvoří několik menších objektů, které poskytují občerstvení, hygienické zázemí, skladovací prostory a pódium. Tyto stavby tvoří hranice areálu a díky jejich promyšlenému rozmístění na akcích s nižším počtem návštěvníků nevzniká pocit prázdnoty, ale naopak při plné návštěvnosti nevzniká pocit stísněnosti. Všechny stavby jsou kvádrovité s plochou obdelníkovou střechou. Dřevěný obkald a levitující střechy stavby propojují mezi sebou i s okolím.²³

Obrázek 8 Situační výkres²⁵

Obrázek 9 Fotografie sportovního a kulturního areálu Školka²⁴

²³ MUR, *Areál Školka Nezdenice*, 2021

²⁴ Tamtéž

²⁵ Tamtéž

3.2 Zázemí fotbalového hřiště ve Studenci

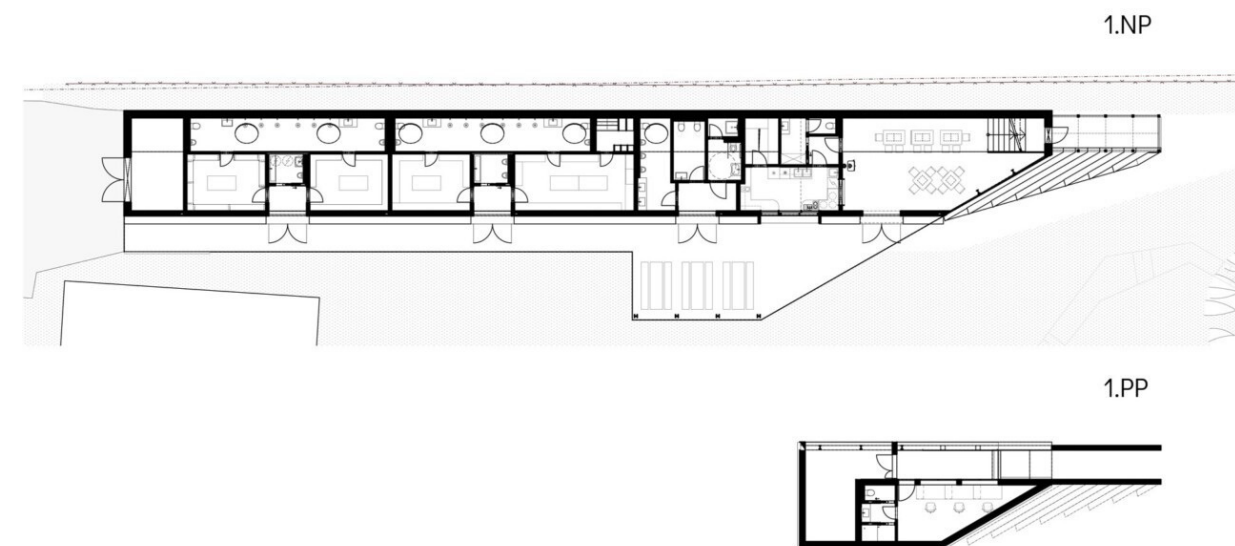
Realizace: 2021

Umístění: Studenec

Ateliér: CHRAMA

Autor: Martin Junek, Adam Cigler

Přestavba zázemí pro sportovní klub Studenec odděluje obytnou zástavbu a hřiště díky svému protáhlému tvaru. Hlavním cílem bylo poskytnout zázemí všem členům klubu, a proto autor pracoval na přestavbě hygienického zázemí s šatnami a klubovně. Budovu zakončuje výhledová terasa, která nabízí pohled na hřiště. Jednoduchý koncept chodby skvěle rozděluje prostor a pracuje dobře i s výškovými nerovnostmi terénu. Toto řešení je praktické také proto, že vše je schováno pod jednou střechou. Vizualně je ona lineárnost rozbita výraznými vstupy do jednotlivých částí budovy.²⁶

Obrázek 10 Výkres zázemí SA ²⁸

Obrázek 11 Fotografie zázemí fotbalového hřiště ²⁷

²⁶ ARCHIWEB, *Zázemí fotbalového hřiště ve Studenci*, 2021

²⁷ Tamtéž

²⁸ Tamtéž

3.3 SOKEC – Společensko kulturní centrum Hrušovany u Brna

Realizace: 2022

Umístění: Hrušovany u Brna

Ateliér: Čára architekti

Autor: Štěpán Kubíček, Martina Buřičová, Jonáš Krýzl, Jan Novotný

Návrh se zabývá prostorem bývalé sokolovny sousedící s obecním domem, školou a školkou, které dohromady tvoří živé centrum obce. Zrekonstruovaný sál, hospoda, zahrada a hřiště jsou stěžejním prostorem pro setkávání občanů po celý rok. Realizace zahrnuje úpravu historické venkovní zahrady, ve které se nachází víceúčelová sportovní plocha na jednom konci ohrničená venkovní terasou lokálu a pódium na straně druhé. Kombinace pódia a zpevněné sportovní plochy umožňuje snadné modifikování prostoru z hřiště na zázemí pro kulturní vysoupení.²⁹

Obrázek 12 Situační výkres ³¹

Obrázek 13 Fotografie zahrady s víceúčelovou plochou a pódium ³⁰

²⁹ ČÁRA ARCHITEKTI, *Společensko kulturní centrum „SOKEC“ Hrušovany u Brna*, 2022

³⁰ Tamtéž

³¹ Tamtéž

4 MEZIPROSTORY A HRANICE

Hranice v architektuře vznikají rozdělením dvou odlišných prostorů nebo zón. Meziprostor pak můžeme vyložit jako prostor mezi dvěma či více prostory, zastávající odlišnou funkci. Může jít o konkrétní hmatatelný prostor, ale také o vyjádření něčeho v mezičase, mezi nebem a zemí, či mezi lidmi, generacemi a kulturami.

Charakter rozhraní ve veřejném prostoru může posilovat pocit propojení nebo naopak rozdělení.³² Hranice a meziprostor jsou pojmy označující strukturu prostoru, stejně jako pojem výrazný bod, cesta či oblast. Tato označení naznačují, že prostor je systémem různých míst.³³

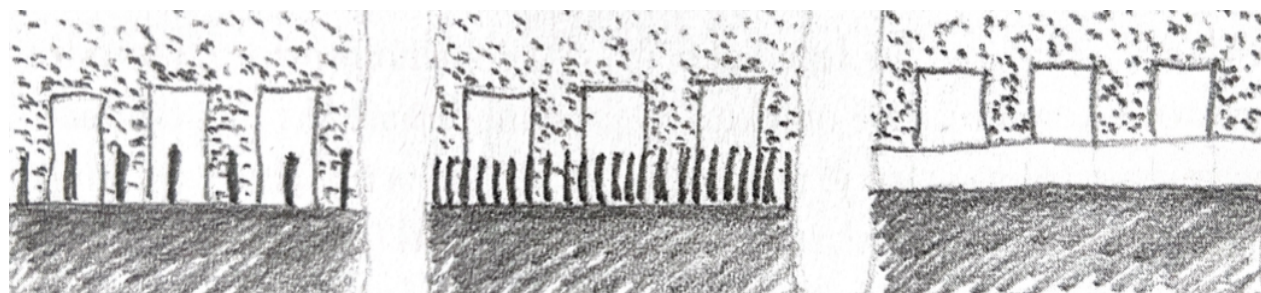
Nejčastější hranicí v architektuře je hranice mezi interiérem a exteriérem. Rozplynutí této hranice vytváří meziprostory. V angličtině se pro takový prostor používá slovní spojení „In between space“.³⁴

4.1 Hranice fyzické

Hranice je rozhraní mezi dvěma prostory, kde dochází ke zlomu a proměně. Může být různě zřetelná, a tím dostává jasný charakter.³⁵

To, jak bude veřejný prostor působit ovlivní různé typy ohrazení. Jeho pomocí můžeme uživatelům vytyčit jasné hranice a také vytvořit vyšší pocit bezpečí a komfortu. Charakter rozhraní ovlivňují 3 stupně z hlediska míry prostupnosti.

- Bodové – má symbolickou hodnotu, může být tvořeno sloupky, patníky, ale i stromy.
- Difuzní – symbol jasné hranice, většinou formou plotu.
- Pevné – symbol jasné hranice, ale i oddělení vnějšího a vnitřního světa.³⁶

Obrázek 14 Rozhraní bodové, difuzní a pevné ³⁷

Při navrhování pro mě bylo klíčem otevření prostoru. Odstraněním hranice ve formě plotu, který obklopoval celý prostor jsem docílila větší přívětivosti pro návštěvníky a kolemjdoucí. Svah táhnoucí se po severní straně tvoří přirozenou hranici mezi areálem a soukromým pozemkem. Z druhé strany areál uzavírá koryto potoka. Je to ale jen symbolická hranice, kterou lze jednoduše překlenout mostky vyzývající kolemjdoucí k návštěvě.

Sporovní hřiště je k dispozici všem bez omezení. Proto jsem se rozhodla odstranit pevnou hranici v podobě plotu, který měl ovšem i jinou funkci než znemožnění volného pohybu. Tento plot sloužil jako zábrana proti pádu míčů do potoka. Pro jejich zachycení jsem se rozhodla vytvořit lineární oplocení, které jsem posunula z hranice areálu na hranici sportovní plochy. Tím vznikly dva rozdílné prostory – sporovní hřiště pro aktivní využití času a klidnější promenáda pro příjemné posezení u potoka a přechod od pohostinství k bazénu, aniž bychom byli konfrontováni hráči, jako je tomu nyní. Plot porostlý popínavými rostlinami jasně odděluje oba prostory. Toto oplocení navíc vrhá alespoň částečně stín na hrací plochu a vytváří příjemnější klima pro hru.

Další hranici tvoří nový obslužný objekt, jenž odděluje volně přístupný areál sportoviště s areálem koupaliště, za jehož užívání návštěvníci platí. V tomto objektu je primárně umístěna pokladna, šatny, sprchy a záchody, pro větší komfort návštěvníků. Hygienické zařízení slouží plavcům, ale i sportovcům na hřišti, protože je přístupné z obou stran a lze jím volně procházet.

Interiér jsem chtěla lépe propojit s exteriérem. V novém objektu z venku vstupujeme přímo do prostoru pro hygienu bez vnější obvodové zdi. Tento prostor je pouze skrytý pod střechou a je určen pro letní provoz. Mým cílem bylo lépe s exteriérem propojit i stávající objekt s pohostinstvím. Využila jsem velké vstupní otvory, které jsou nyní uzavírány dřevěnými vraty a nahradila je transparentním materiálem, díky kterému se prostor lokálu prosvětlí a zároveň lépe propojí s předzahrádkou.

Navrhuji rozšířit i prostor předzahrádky, která spočívá na soklu a je tak v jedné úrovni s interiérem pohostinství. Rozšířením terasy o jeden metr šířky docílíme větší kapacity i většího pohodlí návštěvníků, kteří si chtějí posedět venku, ale pod přístřeškem, což je dnes nejvyužívanější formou sezení mezi zákazníky hospůdky.

V moderní architektuře je stále častější stírání hranic a propojování prostorů. Ne vždy je to ovšem vhodným řešením. Někdy vytvořením pevné hranice můžeme návštěvníkům prostor zpříjemnit a udělat ho i pocitově bezpečnějším. Ve své práci jsem často přemýšlela, kde je rozplynutí hranice

³² KRATOCHVÍL, *Městský veřejný prostor*, 2015, s. 110

³³ NORBERG-SCHULZ, *Genius loci: krajina, místo, architektura*, 2010, s. 12

³⁴ CAMP, *Urban Talks: Sou Fujimoto*, 2019

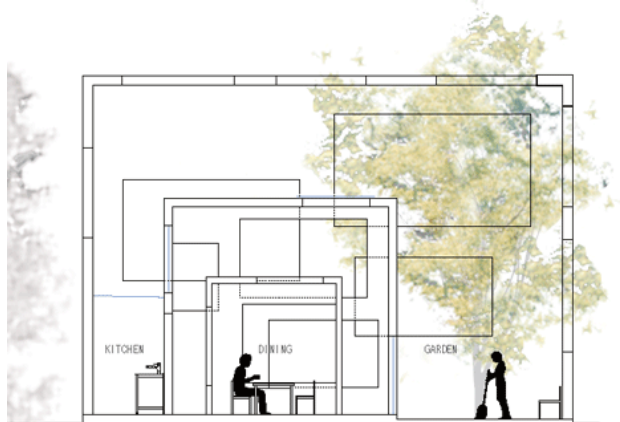
³⁵ Tamtéž

³⁶ JEHLÍK, *Rukověť urbanismu*, 2018, s. 96–97

³⁷ Tamtéž, s. 96

vhodné a kde ne. Díky tomu, že areál je určen především pro letní a přátelský provoz, fungující bez rozvrhu a bez omezení, mohla jsem si to na mnoha místech dovolit. Nechala jsem ale vzniknout i nové hranice v prostoru, jejichž pomocí jsem definovala charakter dané zóny pro lepší orientaci i pocit návštěvníků.

Japonský architekt Sou Fujimoto pracuje s vrstvením hranic. Hranice se překrývají, a tak se jejich hustota a průhlednost mění v závislosti na úhlu pohledu. Jeho cílem je poskytnout uživatelům možnost volby mezi různými prostředím.³⁸

Obrázek 15 House N³⁹Obrázek 16 Itabu toilet⁴⁰

4.2 Hranice společensky stanovené

Návštěvníci veřejného prostoru jsou nejzajímavějším objektem k pozorování. Vedle funkce relaxační, kulturní nebo například zábavní, kterou veřejný prostor naplňuje, je zde neméně důležitá funkce sociální. Veřejný prostor nabízí možnost mezisociální interakce a setkávání různorodých skupin.⁴¹

Intenzita kontaktu se mění na základě vzdálenosti. Při blízkém kontaktu vnímáme větší množství informací a zapojujeme všechny smysly, sílí naše dojmy a pocity. Touto intenzitou a vzdáleností vyjadřujeme běžně naše vztahy a postoje. Například při ukončování konverzace máme tendenci udělat pár kroků dozadu a ze situace ustoupit. Stejně tak se vyjadřujeme i slovně, kdy mluvíme o „blízkém příteli“ nebo o někom koho si „držíme od těla“.⁴² S intenzitou a vzdáleností souvisí i pojmy integrace a segregace. Integrace je slučování různorodých aktivit a lidí anebo umožnění jejich fungování vedle sebe. Lidé se tak mohou lépe poznávat, učit se toleranci a inspirovat se navzájem. Segregací je myšlená izolace těchto odlišných skupin i funkcí, a to i v nejmenším měřítku, nejen v měřítku města jako celku (např. segregování průmyslových zón na okraje měst).⁴³ Tento přístup spojení či oddělení prostorů může ovlivnit sociální obsah architektury.⁴⁴

Ve svém návrhu jsem se zaměřila na potřeby jednotlivých skupin, zejména těch generačních, a vytvořila jsem několik funkčních zón, které umožní setkávání všech skupin obyvatel na jednom místě, aniž by přišli o možnost individuální volby dle vlastních preferencí na prostor.

Dnes je areál nejčastěji využíván střední generací obyvatel, která zde využívá možnosti sportovních hřišť. Méně tento prostor láká starší spoluobčany a mladistvé na které se celkově ve veřejném prostoru často zapomíná a kteří často hledají místa, kde se mohou scházet.

Obrázek 17 Překážka vyrobená místními mladistvými (zdroj: autorka)

³⁸ CAMP, *Urban Talks: Sou Fujimoto*, 2019

³⁹ FREANSON, *House N by Fujimoto Architects*, 2012

⁴⁰ ARCHITECTURE AU, *Sou Fujimoto: The spaces in-between*, 2014

⁴¹ KRATOCHVÍL, *Veřejný prostor CZ*, 2017, s. 7

⁴² GEHL, *Život mezi budovami*, 2000, s. 65 - 69

⁴³ Tamtéž, s. 103

⁴⁴ GALETA, LEXOVA, VRLIKOVA, *Prostor v architektuře a brněnská škola dějin umění*, 2019, s. 66

Mladý člověk spíše potřebuje pro svůj komfort větší odtup a nevyhledává tolik blízký kontakt se svými sousedy. Proto umísťují ping pongové stoly a překážkové dráhy do prostoru přes potok, který je volnější a v dnešní době nevyužívaný.

Ze stejného důvodu jsem naplánovala klidnější promenádu pro občany pokročilejšího věku, kteří se rádi setkají s ostatními, ale také se rádi na chvíli posadí ve stínu stromů u řeky, oddělení od ruchu sportovního hřiště zelenou stěnou, pozorující přes řeku vnoučata, jak se snaží na kole či koloběžce překonat různé překážky.

4.2.1 Hranice pro návštěvníky

Provozovatel prostoru může nastavit hranice a pravidla užívání veřejného prostranství pro jeho návštěvníky. Provozovatel má na výběr mezi uvolněným a restriktivním režimem, který může zahrnovat přísnější pravidla jako je pevná otevírací doba. Zvolíme-li si takový režim, prostor spíše uzavřeme oplocením a uzamykatelnou brankou.⁴⁵

Sportovní areál v Řečici však funguje v mnohem uvolněnějším režimu. Návštěvník ho může navštívit kdykoliv bez přítomnosti provozovatele, a ačkoliv areál obklopuje plot, jeho brána se nikdy nezamyká. Dokonce i platba vstupného ke koupališti funguje většinu času na zodpovědnost návštěvníků. V takto malé obci a malém provozu je možné tolerantní režim uplatnit. Provozovatel je však odkázán na to, že návštěvníci budou slušní a budou prostor udržovat.⁴⁶

Nastavenému režimu jsem tedy přizpůsobila i svůj návrh. Odstraněním obvodového plotu areál jasně sděluje, že je přístupný bez omezení. Návštěvník může využít jeho sportovní plochy kdykoliv, kdy budou volné, nebo se v tomto prostoru setkat se svými známými i když je hospůdka právě zavřená. Pokud ale bude chtít navštívit koupaliště, musí projít přes obslužný objekt, který přetíná areál v celé šíři a návštěvníka varuje, že je zde něco jinak. Spoléhám však na poctivost uživatelů, tak jako na ni spoléhá provozovatel doposud a nechávám objekt volně průchozí pro pohodlí návštěvníků.

4.3 Meziprostory

Meziprostor může sloužit k propojení různorodých oblastí a ke změkčení hranice mezi nimi, ať už se jedná o hranice prosotrové, funční či sociální. Konkrétním případem mohou být různé přístřešky, které rozšiřují interiér o pohodlnou pobytovou zónu, a zároveň ho propojují s exteriérem.⁴⁷

Meziprostorem můžeme nazvat také okraje veřejného prostoru, tam kde se střetává veřejné se soukromým.⁴⁸

Originální využití meziprostoru kancelářské budovy vznikl v Polsku. Walk-on Balcony je dílem architektů z kanceláře Zalewski Architecture Group. Tento balkon zavěšený ve vzduchu má umožnit procházku lidem pracujícím v kanceláři za krásného slunečného dne. Balkon vystupuje z kanceláře do společného prostoru mezi zdmi vnitřního atria.⁴⁹

Obrázek 18 Walk-on Balcony, Zalewski Architecture Group⁵⁰

⁴⁵ OKAMURA, *Město pro každého*, 2020, s. 113

⁴⁶ Tamtéž

⁴⁷ KRATOCHVÍL, *Městský veřejný prostor*, s. 107

⁴⁸ ARCHIWEB, *Hranice architektury*, 2018

⁴⁹ ZALEWSKI ARCHITECTURE GROUP, *Walk-on Balcony*, 2015

⁵⁰ Tamtéž

5 FORMOVÁNÍ VEŘEJNÉHO PROSTORU

Obecně platí, že navrhování prostoru není tolik o ideových představách, jako o pozorování a vyhodnocování potřeb jeho uživatelů. Úkolem návrháře tedy není vybudovat prostor na vlastních ideových představách, ale založit je na odpozorovaných zvycích uživatelů a také na komunikaci s nimi.⁵¹ Špatné návrhy často vycházejí z ideologie nebo teorie o tom, jak by měl vypadat dokonalý prostor.⁵²

Zároveň je nutné zvážit návrh z co nejvíce možných úhlů pohledů a přihlédnout i do budoucnosti. Návrhář možná často stojí před úkolem, kdy se jeho osobní zkušenosti a potřeby liší od uživatelových. Je ale nezbytně nutné podívat se na navrhovaný prostor z pohledu uživatele a zkoordinovat ho. Pokud se tak nestane, stojíme před rizikem, že uživateli nebude navržený prostor funkčně vyhovovat. Může se v budoucnosti stát, že je tento prostor následně deformován, přeměňován a upravován. Jde ale o nutné přizpůsobování tohoto prostředí pro praktické fungování v tomto prostoru jeho uživatelem.⁵³

Podle dánského architekta a urbanisty Jana Gehla má navrhování veřejného prostoru jasný postup. *“Život, prostor, budovy – prosím v tomto pořadí!”* připomíná jednu ze svých základních zásad. Její znění podotýká, že při plánování veřejných prostorů musíme nejprve myslet na životy a děje, které se v něm odehrávají nebo odehrávat budou, poté pro ně hledáme vhodné prostorové dispozice a až závěrem navrhujeme architektonické a materiálové východisko.⁵⁴

Z dalšího průzkumu Jana Gehla vyplývá, že aby byl veřejný prostor pro lidi atraktivní, měl by poskytovat v první řadě ochranu před klimatickými jevy, ale i dopravou a kriminalitou, zkrátka pocit bezpečí. Dále by měl poskytovat atraktivní podmínky, ať už mluvíme o různorodých činnostech či aktivitách, nebo o participaci a komunikaci a zatřetí smyslové uspokojení se kterým souvisí estetická úroveň prostoru.⁵⁵

5.1 Plánování a využití veřejného prostoru v malé obci

Financování oprav a budování veřejného prostoru je finančně náročné. Jakékoli kroky jsou pro obec, která operuje s nízkým rozpočtem, nákladné. Často se tak vloží do infrastruktury, do opravy škol a školek, tedy do prostorů nutných pro fungování obce. Rekonstrukcí projdou i kulturní domy, obecní úřady a dětská hřiště. Ne snadno se však hledají peníze na místa, jako je například sportovní areál.⁵⁶

Před 25 lety se obec Řečice rozhodla zbudovat takový prostor pro své obyvatele. Využít ho může kdokoli a kdykoli zcela zdarma. Tento prostor jednoznačně posouvá úroveň života v obci i jejím okolí. Z investice do tohoto prostoru se však obci vrátí velmi málo peněz nebo za velmi dlouho.

Dalším faktorem je čas. Zbudování veřejného prostranství je záležitostí několika let. Málokdy je možné jejich realizaci stihnout v průběhu jednoho funkčního období zastupitelstva. Pro případný nesouhlas nebo neaktivitu nově příchozích, je vhodné seznámit s projektem širší veřejnost, která se bude zajímat o jeho vývoj a zajistí tak kontinuitu.⁵⁷

5.2 Veřejný prostor a komunita

„Sousedství není nějaké místo; je to stav mysli.“ uvádí David Sim, oceňovaný skotský urbanista a odborník v oblasti architektury, ve své knize *Soft City - (Pří)jemné město*.⁵⁸

Propojení obyvatel skrze jeden prostor je výborným prostředkem k navázání komunitního života i sociální soudržnosti. Zásadní rolí veřejného prostoru je podpora mezilidské interakce, která lidstvo rozvíjí, podporuje toleranci a sociální citění.⁵⁹

Jak ale dosáhnout toho, aby byl veřejný prostor skutečně pro všechny a jak docílit toho, aby byl atraktivním místem k návštěvě každého obyvatele či každé skupiny? Tuto otázku rozebírám v následující podkapitole.

5.3 Veřejný prostor pro všechny

Rostoucí zájem a investování do vzniku a úprav veřejných prostorů jasně poukazuje na jejich významnou roli ve společnosti. Takový prostor mimo různorodé aktivity nabízí i možnost mezilidského kontaktu, setkávání a diskutování. Lidské bytosti jsou nejzajímavějším objektem k pozorování. Návštěvník se v takovém prostoru stává jak divákem, tak i hercem a veřejný prostor divadlem.⁶⁰

⁵¹ JEHLÍK, *Rukověť urbanismu*, 2018, str. 38

⁵² SALINGAROS, *Sjednocená teorie architektury: forma, jazyk komplexita*, 2017, s. 123

⁵³ JEHLÍK, *Rukověť urbanismu*, 2018, str. 38

⁵⁴ KRATOCHVÍL, *Městský veřejný prostor*, 2015, str. 23

⁵⁵ Tamtéž

⁵⁶ KUHNŮVÁ, *Jde to i v malé obci*, 2021

⁵⁷ MAIER, *Udržitelný rozvoj území*, 2012, str. 229

⁵⁸ SIM, *Soft City – (Pří)jemné město pro každodenní život*, 2023

⁵⁹ PEINHARDT, *What Makes a Successful Place*, 2023

⁶⁰ KRATOCHVÍL, *Veřejný prostor CZ*, 2017, str. 5 - 7

Stejně východisko vyplývá i z výzkumu Williama H. Whytea, jež na počátku 70. let 20. století zkoumal, proč jsou některé veřejné prostory více navštěvované než jiné. Zjistil, že přitažlivost veřejného prostoru přímo souvisí s přítomností jiných lidí.⁶¹

V posledních letech se čím dál častěji projevuje zájem o zdravé společenské vztahy a společenskou soudržnost. Naproti rostoucímu zájmu o sociální síť a neosobní komunikaci skrze ně, úměrně roste i zájem o veřejný prostor a setkávání se v něm.⁶² Abychom však dosáhli efektu společenské soudržnosti, musí být veřejný prostor přístupný všem.⁶³

Jedním z nejdůležitějších faktorů pro návštěvnost hraje pohodlí. Vnímání komfortu je ovšem velmi individuální. Je tedy klíčové nabízet různé možnosti. To platí například při výběru sezení, ale i volby prostoru dle vlastních preferencí.⁶⁴

Různorodost pro mě byla v navrhování klíčová. Prostor současného areálu rozdělují na několik menších zón s odlišným charakterem a umožňují tak každému z návštěvníků možnost volby.

5.4 Participace obyvatel

Pojem participace obyvatel označuje zapojení uživatelů zpracovávaného území do procesu plánování. Participace je spoluprací uživatelů, kteří do projektu vnesou především své požadavky na vytváření prostor a projektanta, který zhmotňuje a koordinuje jejich představy. V případě, kdy uživatelé nemohou ovlivnit proces plánování, vidí v něm možné riziko, které by mohlo ohrozit jejich zájem. Při jejich zapojení do procesu plánování, budou uživatelé plánovaným změnám spíše nakloněni.⁶⁵

5.4.1 Přínosy participace

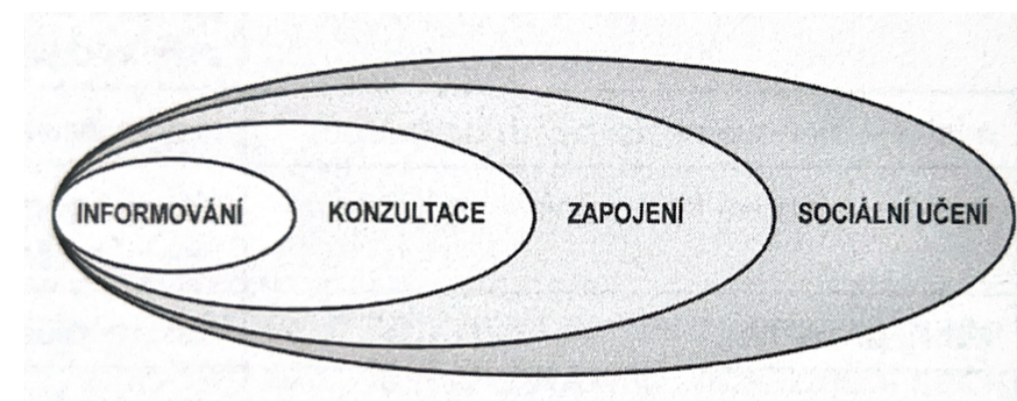
Uživatelé mohou poskytnout cenné informace o problémech řešeného území, které by nemuseli být projektantovi zřejmé. Díky participaci budou spíše zohledněny potřeby všech cílových skupin a budou jasně stanovené priority a požadavky na prostor. V důsledku toho se sníží riziko chyb a nedostatků v projektu, které by bylo třeba řešit a opravovat po zavedení provozu.⁶⁶

Participace může mít ale jistý přínos i pro komunitu, která se zapojí do společného plánování. Takový přístup posiluje komunikaci a vzájemnou důvěru, ale také vyrovnává mocenskou nerovnost.⁶⁷

5.4.2 Možnosti participace

Participaci uživatelů je možné rozdělit do 4 stupňů podle míry zapojení.

- Nejnižším stupněm je **informování**, kdy uživatelům představíme problém i jeho řešení. Komunitu do procesu plánování nezahrnujeme, pouze ji o něm informujeme. Takový přístup je vhodný v případě, že řešíme standartní problém, kdy je nám řešení známo.
- Druhým stupněm je **konzultace** s uživateli. V tomto případě uživatelům nabídneme několik řešení daného problému a společně vybíráme nejvhodnější.
- **Zapojení** obyvatel již vyžaduje jejich aktivní účast. Volíme ho v případech, kdy je třeba upřesnit zadání abychom mohli vytvořit relevantní varianty řešení. S uživateli například vybíráme funkční náplň, jakou by měl řešený prostor mít.
- **Sociální učení** je nejvyšším stupněm zapojení komunity. V tomto případě je zřejmé, že je někde problém, ale jeho podstatu je těžké vystihnout. Společně s uživateli se ho snažíme popsat, aby bylo možné definovat možnosti řešení.⁶⁸

Obrázek 19, Úroveň participace podle konceptu sociálního učení podle Collinse, 2006⁶⁹

⁶¹ KRATOCHVÍL, *Městský veřejný prostor*, 2015, str. 23

⁶² TICHÁ, *Prostor a místo*, 2015, str. 53

⁶³ PEINHARDT, *Sociability: Public Space as an Antidote to Isolation*, 2023

⁶⁴ PEINHARDT, *Comfort and Image: How to Create a Welcoming Place*, 2023

⁶⁵ MAIER, *Udržitelný rozvoj území*, 2012, s. 224 - 228

⁶⁶ PARTNERSTVÍ PRO MĚSTSKOU MOBILITU, *Deset strategií pro transformaci měst a veřejného prostoru*, 2016

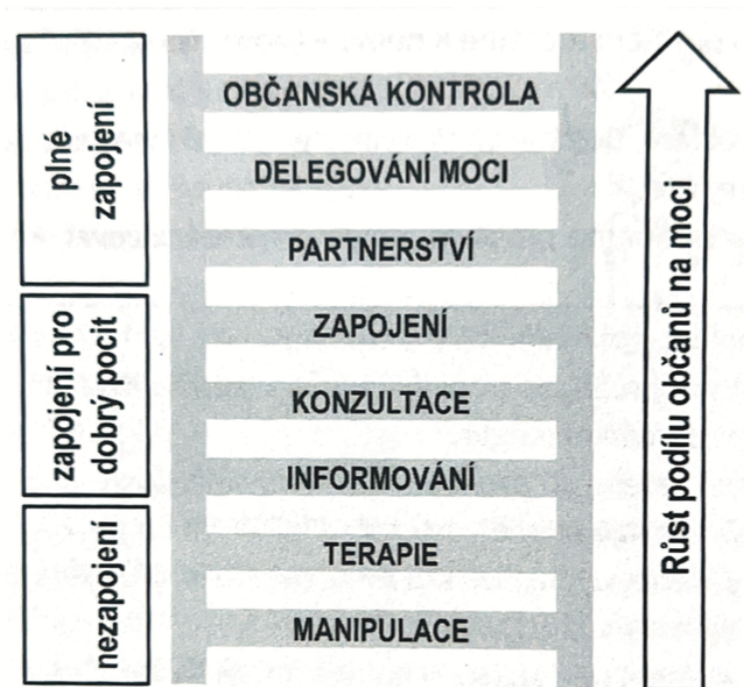
⁶⁷ MAIER, *Udržitelný rozvoj území*, 2012, s. 228 - 231

⁶⁸ Tamtéž, s. 232 - 233

⁶⁹ Tamtéž, s. 232

V některých případech může dojít k falešnému či nedostatečnému zapojení uživatelů. Dle Arnsteinova žebříčku zapojení se můžeme setkat s manipulací uživatelů, kteří jsou ovlivňováni pomocí atraktivních vizualizací a hesel, ale se skutečným problémem obeznámeni nejsou. Další nevhodné zapojení Arnstein nazývá terapií. V tomto případě je uživatelům umožněno dát najevo nesouhlas, avšak jejich názory nejsou brány v potaz.

Kvůli podobným praktikám, ale také opožděnému zapojení veřejnosti anebo její nedostatečné účasti, mohou být potřeby uživatelů zkresleny. Nedostatečná participace může být způsobena obavami projektanta z kritiky veřejnosti. Nedostatečné zapojení veřejnosti však může představovat riziko, kdy projektant není plně obeznámen se všemi problémy daného prostoru, ale také s přáním veřejnosti. Takový přístup může vést k nekomplexnosti řešeného problému.⁷⁰ Mezispolečenskou diskuzí spíše předejdeme nevratným chybám nebo alespoň dosáhneme kompromisu, akceptovatelného většinou. Může však dojít i k zcela novému návrhu řešení, které je lepší než všechny předešlé.⁷¹

Obrázek 20 Žebříček participace dle Arnsteina⁷²

5.5 Dotazníkové šetření

Cesta zapojení obyvatel do plánování pro mě byla jasnou volbou od začátku plánování. Místní lidé prostor kolem sebe dobře znají a vědí, co mu chybí a co potřebuje. Problémem však může být, že místní lidé jsou limitováni ve svých představách. Jsou přesvědčeni, že pokud žijí v malé obci, musí si vystačit s málem. Mým cílem bylo vyslechnout jejich připomínky a otevřít jejich mysl větším vizím, kterých by mohli i jako malá obec časem dosáhnout. Můj návrh bude sloužit jako podkladový plán pro rozvoj areálu v příštích letech.

Do dotazníkového šetření se zapojilo 40 občanů všech věkových kategorií. Dotazy byly směřovány především za účelem zjištění proč areál navštěvují v současnosti a zjištění, co by je přimělo přijít častěji.

První otázkou bylo jak často a za jakým účelem areál navštěvují. 12 z dotazovaných odpovědělo, že areál navštěvují výhradně při pořádání kulturních akcí, 18 dalších i za účelem pravidelného sportovního vyžití a zbylých 10 navštíví areál několikrát do roka za různým účelem – kultura, koupaliště, pohostinství, hřiště, ...

37 dotazovaných si myslí, že pro areál a obec je spíše užitečná kulturní funkce areálu, ale sport je pro většinu z nich téměř stejně důležitý. Ocenili by frekventovanější akce, kde by se mohli setkat se svými spoluobčany a prostor by chtěli lépe uzpůsobit pro pořádání těchto akcí. Zbylí respondenti si myslí, že by měl areál naplňovat spíše funkci multifunkčního sportovního hřiště.

Na otázku, jaké aspekty současného stavu by chtěli zlepšit, respondenti nejčastěji odpovídali – prostředí, čistota, zeleň, atmosféra.

Další otázka se týkala vybavení areálu. Dotazovaní by nejčastěji uvítali více toalet, sprchy, více možností k sezení, lepší sportovní povrch, více volnočasových aktivit a lepší zázemí pro děti.

⁷⁰ MAIER, *Udržitelný rozvoj území*, 2012, s. 234 - 237

⁷¹ OKAMURA, *Město pro každého*, 2020, s. 163 - 165

⁷² MAIER, *Udržitelný rozvoj území*, 2012, s. 234

6 FINÁLNÍ NÁVRH

V následující kapitole se detailněji zaměřím na konečný návrh revitalizace, na jeho materiálové i funkční řešení. Nejdříve se seznámíme s prostorovým řešením celého areálu jako celku a v dalších podkapitolách rozebereme jeho části.

6.1 Rozvržení funkcí a zón

Navrhování prostoru se neřídí obecně platnými pravidly, které bychom mohli do řešeného prostoru přenést. Architekt je pozorovatelem, který analyzuje potřeby uživatelů i to, jak prostor funguje a na základě této analýzy vytváří návrh.⁷³

Díky tomu, že sportovní areál v Řečici funguje již třetího desetiletí, přirozeně časem stanovil své funkce a definoval potřeby. Zastává ty funkce, jaké obec Řečice a její obyvatelé potřebují. Hlavní a primárně plánovanou funkcí areálu je sportovní středisko. Časem začal sloužit jako zázemí pro různé kulturní akce. V přidruženém objektu se nachází pohostinství fungující denně.

- Sportoviště je společně s koupalištěm frekventovaně využívanou polohou tohoto areálu v letních měsících. Jedná se o původní záměr, za kterým byl areál zbudován. Tato funkce podporuje zábavu, zdravý životní styl, ale i sociální interakci.
- Kulturní funkce jsou neodmyslitelnou součástí tohoto prostoru. Občané se zde scházejí a setkávají, pořádají hudební akce i sportovní turnaje, zábavu a soutěže pro děti. V tyto dny projdou areálem stovky návštěvníků, kterým je třeba poskytnout dostačující sociální zázemí a pobyt jim zpříjemnit.
- Občerstvovací zóna je využívána denně v různých frekvencích návštěvnosti. V současné době je nejproblematictější místem areálu. Proto se ve svém návrhu zaměřuji na rozšíření kapacity kuchyně i míst k sezení.

6.2 Prostorové řešení

Finální návrh areálu se odvíjí od snahy lépe uzpůsobit tento primárně sportovní areál v prostor pro komunitu a komunitní akce. Mým cílem bylo přizpůsobit prostor větším skupinám i širšímu spektru obyvatel obce Řečice.

Za tímto účelem zmenšuji plochu pro sport a vytvářím plochu se dvěma hřišti, které rozměrově odpovídají požadavkům na hru volejbalu a nohejbalu. Toto zúžení bylo důležité zejména pro vytvoření průchozího koridoru mezi hlavním vstupem do areálu a vstupem ke koupališti. Zároveň tak dalo vzniknou prostoru, který nazývám promenádou, jelikož vede podél potoka a stromořadí. Na druhé straně ji od sportovní plochy dělí vysoký plot porostlý popínavými rostlinami a záhony trvalek. Toto místo bude skvělým místem pro odpočinek a pro klidnější trávení volného času.

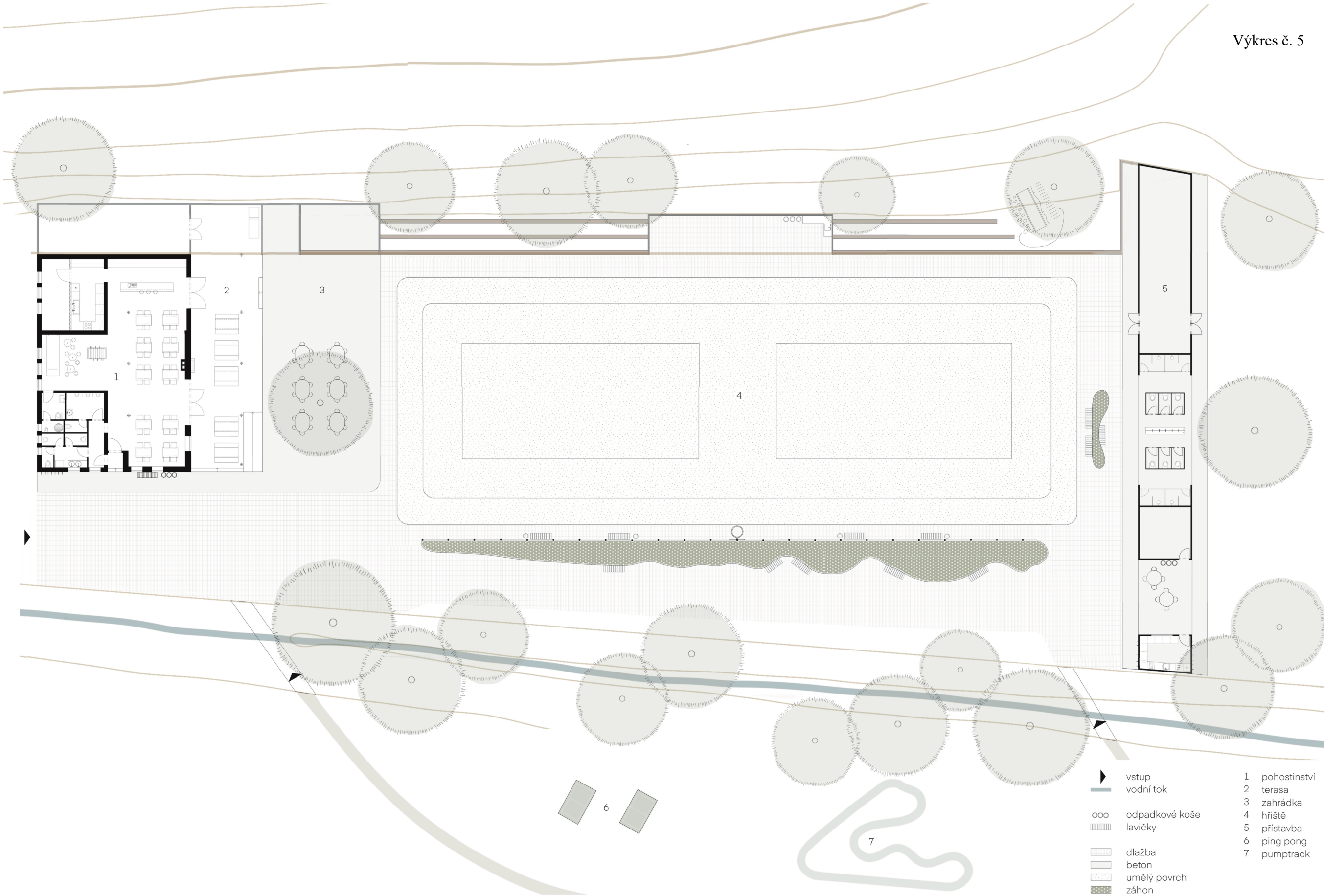
Protože se v areálu často konají kulturní akce s vysokým počtem návštěvníků, bylo pro mě důležité neklást do prostoru bariéry a překážky, které by návštěvníkům zavazely. Pódium tak volně přechází do prostoru sportovního hřiště, které může sloužit jako plocha pro rozestavení lavic a stolů pro návštěvníky kulturních akcí.

Podél hřiště navrhuji nový přístřešek, který může sloužit sportovcům jako kabiny, ale lze ho snadno proměnit na stánek s občerstvením při kulturních akcích. Za těmito účely navrhuji přivést do tohoto objektu pitnou vodu a elektrickou energii.

Do mírného svahu v rohu sportoviště umísťuji dětské hřiště. Jedná se o vhodné místo z toho důvodu, že rodič, který si přišel zahrát volejbal s přáteli, má stále vizuální kontakt se svým dítětem a může si být jistý tím, že je v bezpečí. Děti rády objevují prostor z vlastní perspektivy a často si vystačí se zařizovacími prvky veřejného prostoru, se kterými ožívá jejich fantazie, avšak dětská hřiště mohou pomoci prodloužit délku pobytu ve veřejném prostoru, což je v případě, kdy přijde dospělý člověk za kolektivním sportem rozhodně žádoucí.

⁷³ JEHLÍK, *Rukověť urbanismu*, 2018, str. 23

Výkres č. 5

6.2.1 Víceúčelovost

Při navrhování pro mě byla víceúčelovost a využitelnost areálu pro různé typy aktivit klíčová. O tom, jak dobře prostor slouží komunitě vypovídá frekvence využívání a škála možných aktivit, které zde lze provozovat.

Když se zamyslíme nad tím, jak lidé využívají veřejný prostor nebo jaké aktivity jsou v takovém prostoru vhodné provozovat, existuje jen málo špatných odpovědí. Jedním ze způsobů, jak oživit místo, je právě rozmanitost. Tuto myšlenku můžeme podpořit také tím, že vytvoříme zázemí, do kterého lidé mohou vnést vlastní aktivity a využití.⁷⁴

V současné době areál nabízí zpevněnou plochu pro volejbal, nohejbal, basketbal a v zimních měsících hokej. Svým návrhem rozšiřuji o možnost jízdy na in-line bruslích, tenis, překážkovou jízdu, ping pong a upravuji sportovní plochu tak, aby se stala vhodnější pro běh a další sportovní aktivity, pro potřeby tělovýchovy blízké základní školy.

6.2.2 Začlenění okolních parcel

Okolo areálu se vyskytují nevyužité parcely, které stejně jako celý areál, vlastní obec Řečice. Dvě z nich začleňuji aktivně do svého návrhu. Nejpřílehlější z nich nechávám přírodní charakter, nezpevňuji ji povrchovými plochami, ovšem navrhuji zde prvky pro uvolněnou hru (viz kapitola Prostorové řešení). Další z nich je dnes taktéž nevyužívaná louka, ke které vede přístupová cesta (sjezd) z pozemní komunikace. V mém návrhu z ní vedu cestu k areálu a slouží jako parkoviště. Poslední a nejrozsáhlejší parcela leží za celým tímto areálem a navazuje na koupaliště. Z jedné strany ji obklopuje malý lesík ve svahu, z druhé strany koryto potoka. Ačoliv s ní ve svém návrhu nepracuji, mohla by se do budoucna stát místem pro kemp anebo rozšířené sportovní aktivity (např. minigolf, beach volejbal, ...).

pumptrack

ping pongový stůl

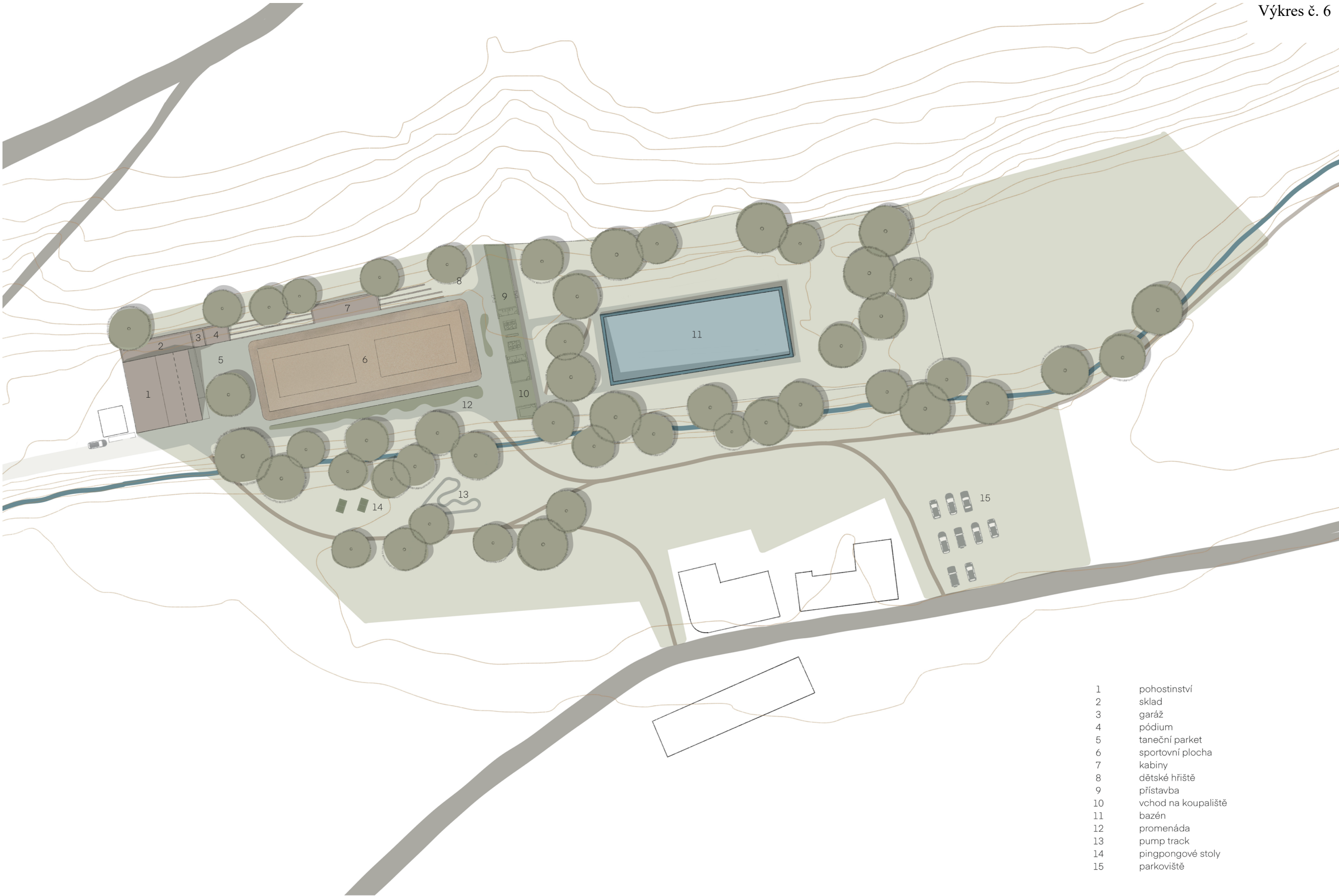

dětské hřiště ve svahu

Obrázek 21 Vybavení areálu (vlastní zpracování)

⁷⁴ PEINHARDT, *Uses and Activities: How to Create Multi-Purpose Places*, 2023

Výkres č. 6

- 1 pohostinství
- 2 sklad
- 3 garáž
- 4 pódium
- 5 taneční parket
- 6 sportovní plocha
- 7 kabiny
- 8 dětské hřiště
- 9 přístavba
- 10 vchod na koupaliště
- 11 bazén
- 12 promenáda
- 13 pump track
- 14 pingpongové stoly
- 15 parkoviště

6.2.3 Navýšení kapacity

Svým návrhem řeším jeden z hlavních problémů areálu – nedostatek prostoru. Proto v této podkapitole uvádím rozlohu jednotlivých místostí ve srovnání se současným stavem.

Místnost	Současnost v m²	Navrhovaný stav v m²
Sklad pro areál	43	45,5
Sklad kuchyně		11,5
Sklad v nově navrženém objektu		52
Skladovací prostory celkem	43	109
Kuchyně	6,5	14
Bar	5	15
Lokál	45	100
Terasa	65	85

Tabulka 1 Rozloha místností (zdroj: autorka)

6.2.4 Mobiliář

V areálu je nutné umístit více sedacího mobiliáře. Podél potoka navrhuji použít dřevěné lavičky, zatímco na zahrádku a ke koupališti doporučuji kovový sedací nábytek kvůli životnosti. Další možností sezení budou dřevěné hranoly umístěné ve svahu podél sportovní plochy.

Dále do areálu umisťuji odpadkové koše a také závěsné stojany na kola, které navrhuji připevnit na oba hlavní objekty. (viz výkres č. 8)

Areál je třeba vybavit osvětlením. Doporučuji umístit reflektory osvětlující sportovní plochu a nízké osvětlení promenády a okolních prostor.

6.2.5 Možné zapojení občanů

Za účelem úspory financí i další participace obyvatel, může obec uspořádat akci zaměřemnou na sběr nábytku a vybavení, které by bylo možné využít v areálu. Obyvatelé budou mít možnost darovat nepotřebné předměty, čímž podpoří udržitelnost a sníží finanční náklady na prostor. Takto by se mohly shromáždit například židle a stoly do pohostinství. Záměrná rozmanitost by byla symbolem ducha komunity.

Tento koncept čerpá inspiraci z mexické kultury a odkazuje na přezdívku, kterou si obyvatelé Řečice již před lety osvojili.

Mexičané jsou známí svou vřelostí, živostí a komunitním duchem. V Mexiku je běžné, že veřejné prostory vznikají díky společné práci komunity. Estetika těchto prostorů je založená na kreativitě, barevnosti a rozmanitosti, spíše než na perfektní dokonalosti a uhlazenosti.⁷⁵

⁷⁵ KUBÁTOVÁ, *Lidé a země*, 2021

Výkres č. 7

sedací mobiliář

lavičky

odpadkové koše

nízké osvětlení

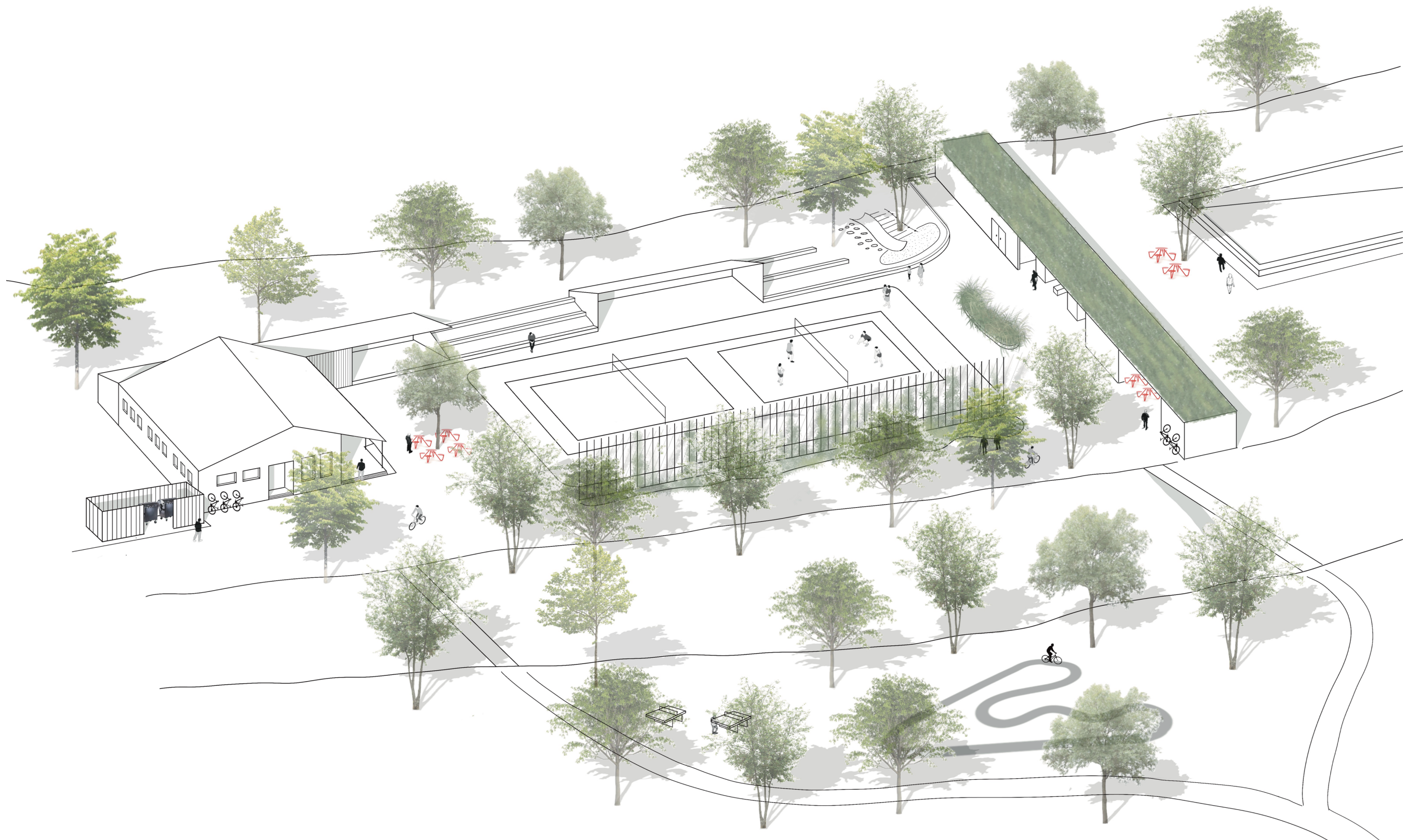

osvětlení sportovní plochy

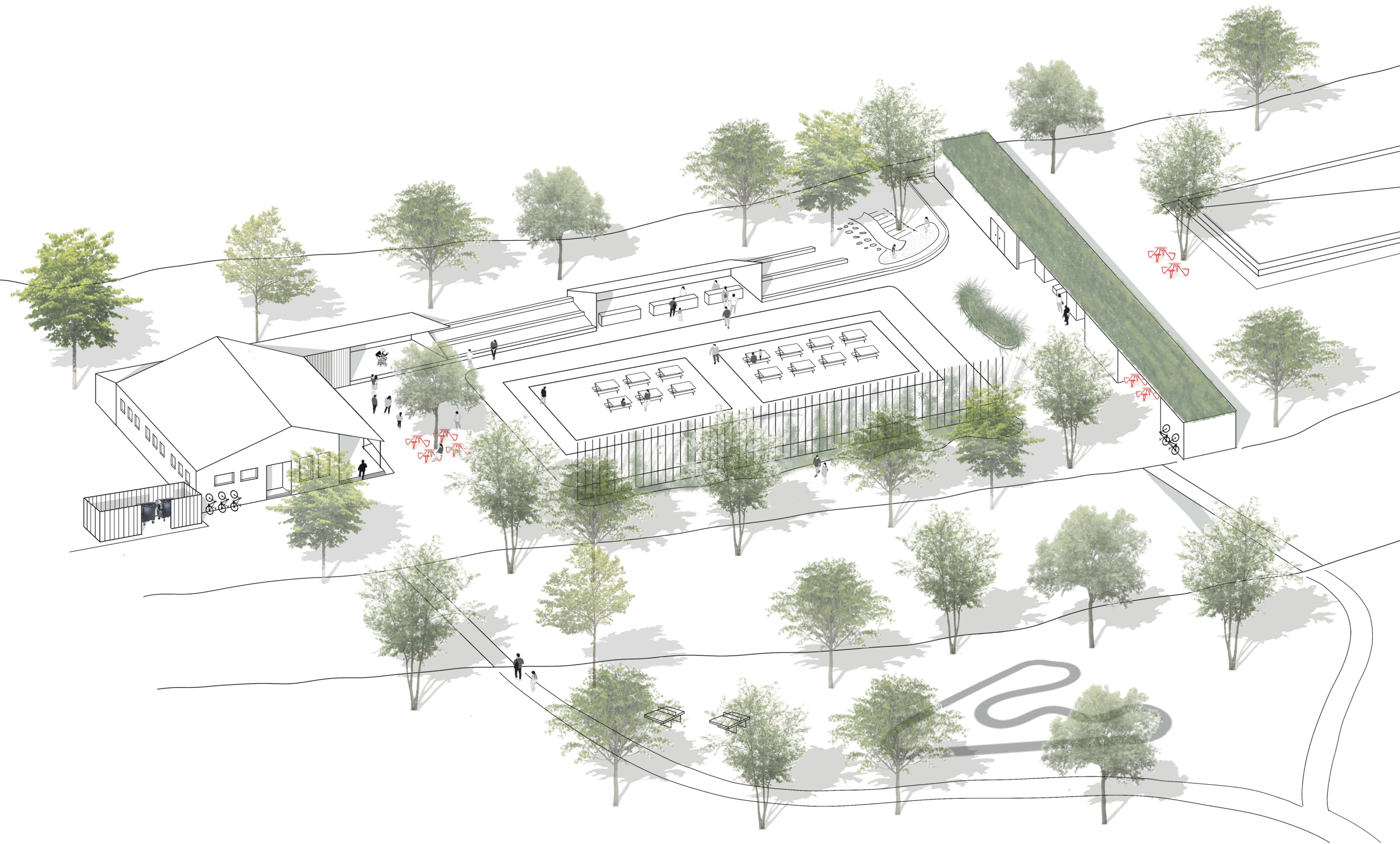

držáky na kola

Výkres č. 8

Výkres č. 9

6.3 Pohostinství

Hlavním cílem přestavby pohostinství bylo zajistit více prostoru pro jeho provoz. Rozhodla jsem se místnosti, jež nejsou spojené s porvozem hospůdky, přesunout do nově navrženého objektu. Vznikly tak dva objekty s rozličným charakterem. Jeden sloužící jako občerstvovací a druhý jako zázemí pro sportovní aktivity.

Díky tomuto zásahu jsem získala 75 m² plochy a také možnost otevřenější dispozice. Tento zásah je možný díky sloupům, které vedou hřebenem střechy a nesou konstrukční zatížení.

Dále přesouvám kuchyni a bar na opačnou stranu budovy (severo-východ). Bude tak blíže nově vzniklému skladu ve svahu za budovou a také nově vzniklému přístřešku určenému pro gril.

Dispozice lokálu je podlouhlá a nečleněná, což umožní pořádání akcí a oslav, kdy bude možné libovolně sestavovat stoly. Prostor hospůdky by tak mohl najít další uplatnění. Podélný bar stojí na konci místnosti a obsluha bude mít dobrý přehled o tom, co se v lokále právě děje.

Bar je umístěn strategicky mezi kuchyní a venkovní terasou, ze které mohou zákazníci vstoupit velkými dveřmi, které jsou v dnešní době vraty do skladu. Toto uspořádání bude vhodné především při větších akcích, kdy u baru bude vznikat fronta. Lidé vstupující tímto vchodem vyčkají podél baru, zatímco si mohou prohlížet nabídku a obslužení zákazníci mohou projít vnitřkem lokálu a vyjít druhými vstupními dveřmi, které nebudou blokovány vzniklou frontou.

Kapacitu kuchyně rozšiřuji z 6ti na 14 m². Vzniká tak plnohodnotný prostor vyhovující pro přípravu občerstvení a rychlého a pohodlného obsloužení zákazníka. Umístění kuchyně je praktické z provozních důvodů, znemožňuje však přívod denního světla do místnosti. Mezi kuchyní a malým skládkem proto navrhuji transparentní polykarbonátovou stěnu, kterou bude přicházet světlo ze skladu, který má 3 okna na sever.

Návrh zahrnuje i přestavbu toalet. Posunutím příčky mezi toaletami a hernou získáme prostor pro toalety imobilních osob. Pánové o jednu kabinu přijdou a přidávám ji k toaletám dam.

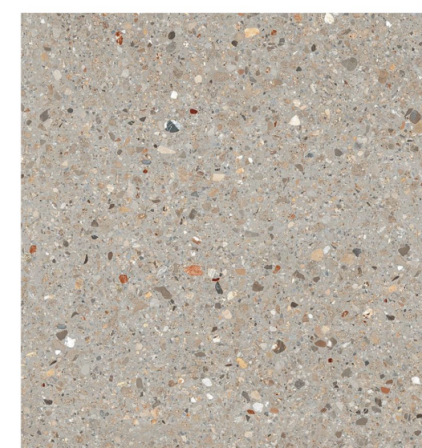
Celý prostor pohostinství i terasy je vyvýšený o 35 cm od okolního terénu. Z toho důvodu navrhuji přidat rampu pro imobilní osoby podél terasy, která na tuto výšku musí být pro pohodlný přístup těchto osob dlouhá 4,2 m.⁷⁶ Sokl protahuji od rampy po celé délce terasy a vzniká tak další rozšíření, které může sloužit pro posezení s výhledem na pódium.

neomítnuté cihlové zdivo

texturovaný beton

terazzo

Obrázek 22 Materiálové řešení interiéru (vlastní zpracování)

⁷⁶ DOSEDĚL, *Čítanka výkresů ve stavebnictví*, 1999

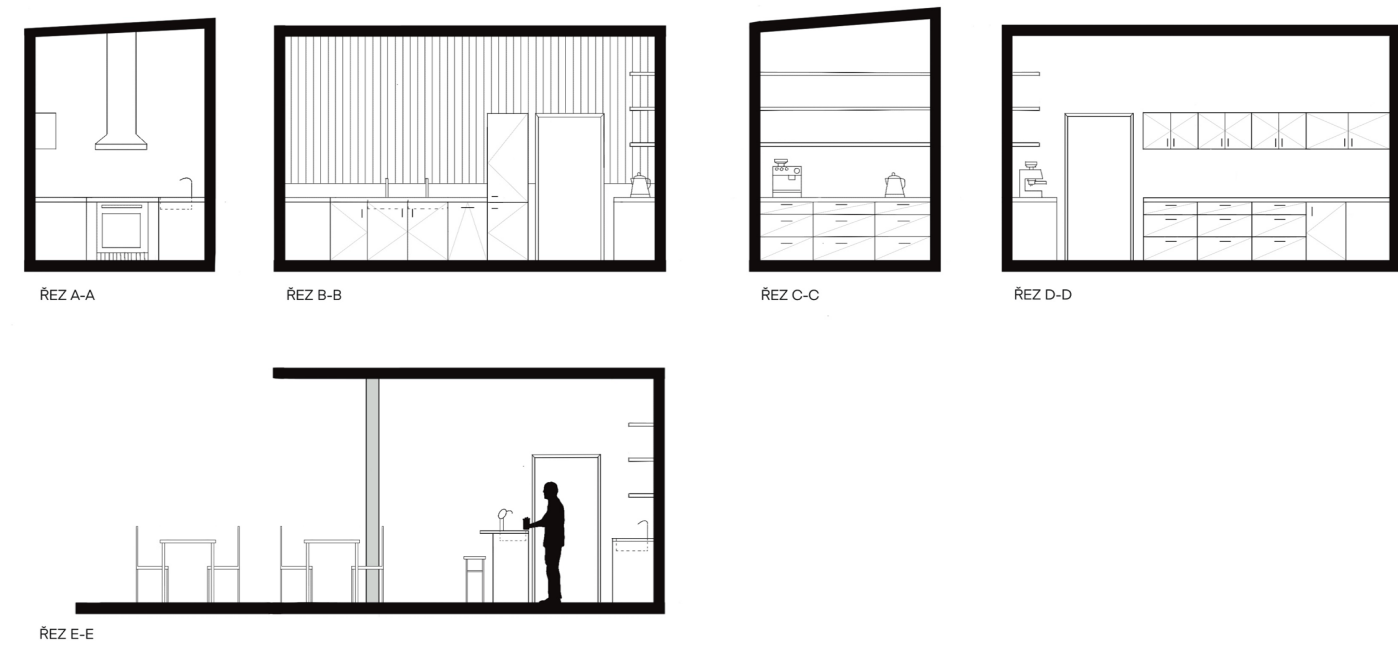
Výkres č. 10

Výkres č. 11

Výkres č. 12

Výkres č. 13

Výkres č. 14

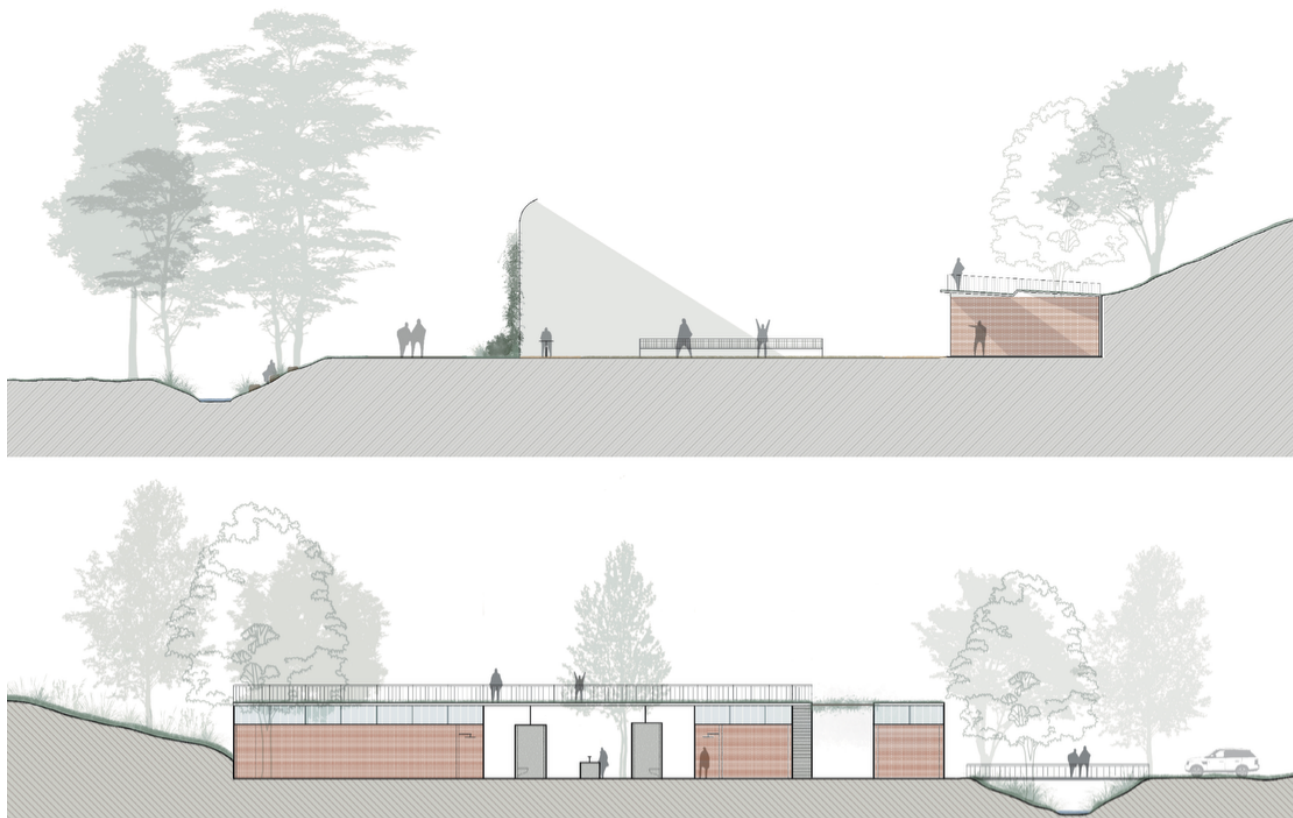

6.4 Nový objekt

Jak jsem již zmínila v předchozí podkapitole, do nově vzniklého objektu přesouvám posilovnu a také zde plánuji rozměrný sklad pro potřeby areálu. Protože je tato budova ve stejné úrovni s terénem, nemusíme při ukládání věcí překonávat výškový stupeň, jako je tomu nyní. Do skladu tak lze zajet s vozidlem, což se může hodit při zaklizení sekačky na trávu nebo při uskladňování rozměrnějších věcí, jako jsou mantinely, stoly a lavice.

Budovu navrhují podélnou a mezi sportovním hřištěm a bazénem částečně nahrazuje funkci plotu. Kolem hlavního vstupu a hygienického zázemí je budova volně průchozí v obou směrech. Návštěvníci přicházející na bazén promenádou podél potoka nebo lávkou z parkoviště ústící u této budovy přijdou ke vstupní bráně do areálu, kterou tvoří kiosek se vstupným. Na kiosek navazuje zastřešený volný prostor, který slouží jako průchod i pro posezení ve stínu. Za tímto volným prostorem je posilovna. Vstupní dveře jsou umístěny proti výdejnímu okénku kiosku, pro dobrý přehled.

Na posilovnu navazuje otevřené hygienické zázemí určené pro letní provoz areálu. Pánské a dámské toalety a sprchy jsou umístěny zrcadlově naproti sobě a odděluje je velké betonové koryto pro umývání rukou. Sprchy jsou schované za kabinami toalet a nalezneme zde úložné skříňky.

Obrázek 23 Vývoj návrhu (vlastní zpracování)

betonové panely

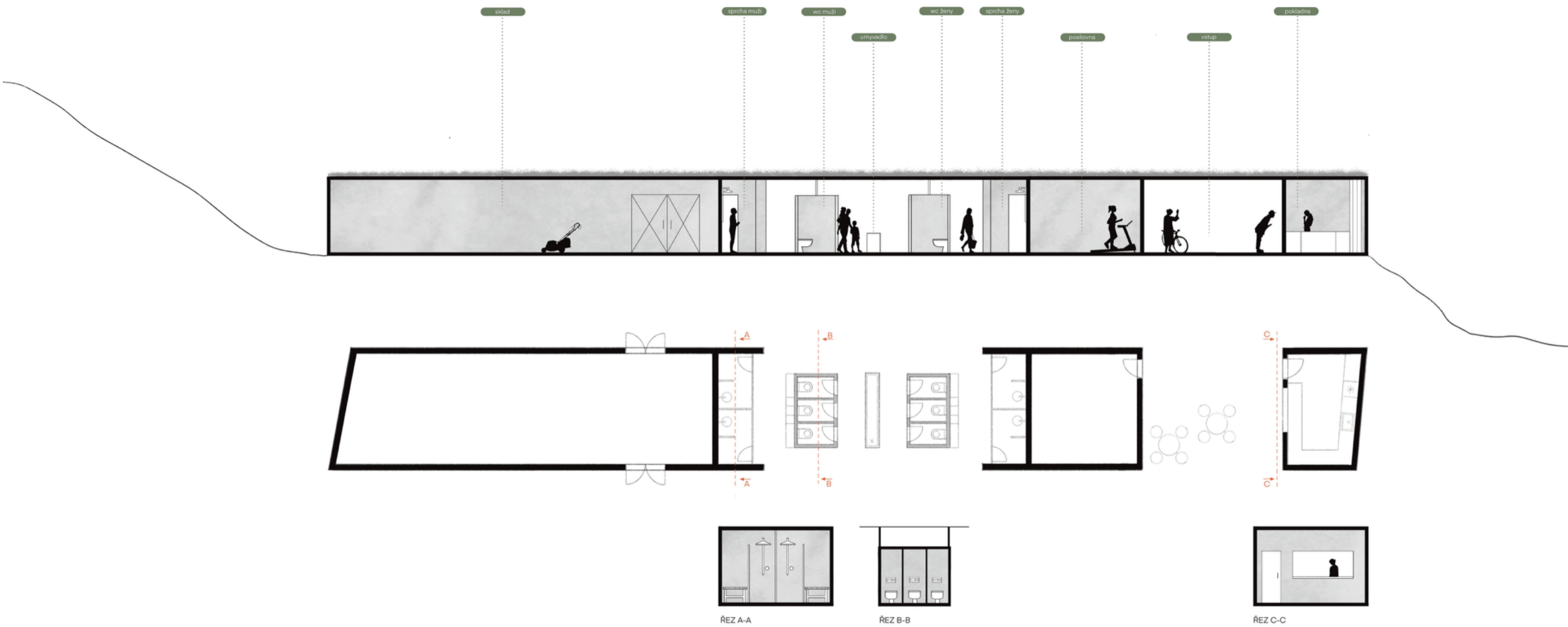
polykarbonát

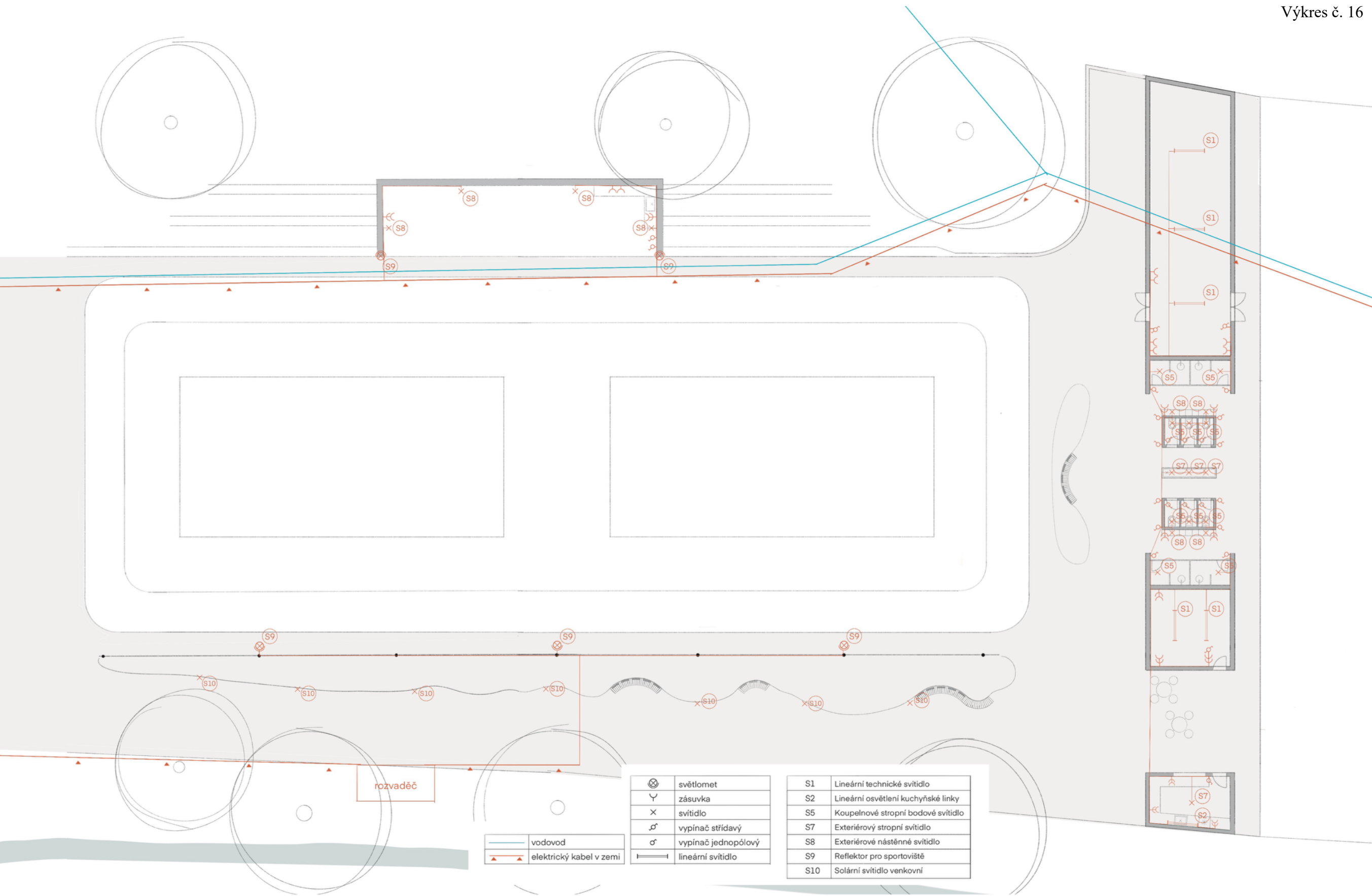
rostliny

Obrázek 24 Materiálové řešení (vlastní zpracování)

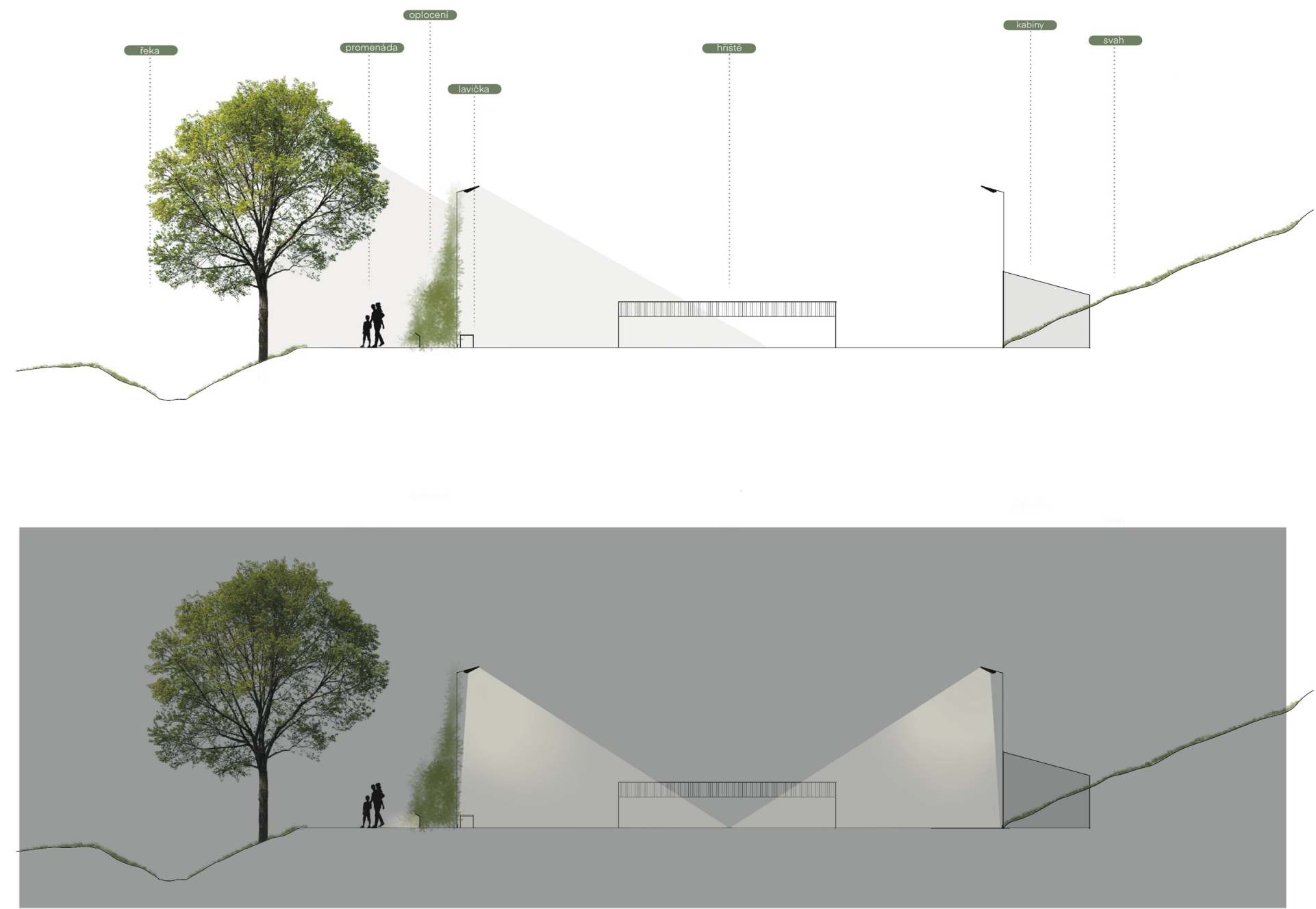
Výkres č. 15

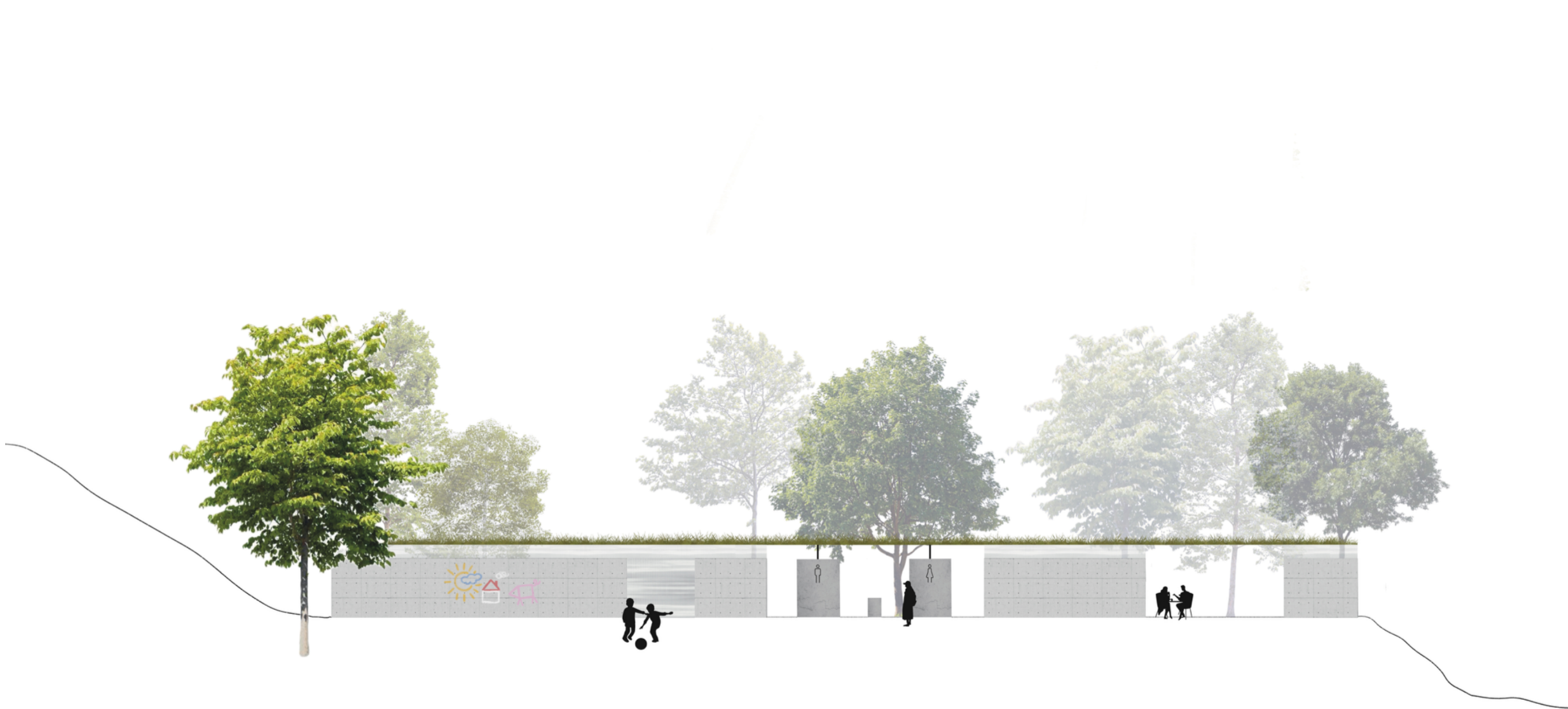
Výkres č. 16

Výkres č. 17

Výkres č. 18

6.5 Vegetace

Stále více studií dokazuje, že mezi zelení a lidským zdravím i duševní pohodou existuje jasná spojitost. Zelená barva i přírodní materiály působí na naše smysly a pohled na přírodní prostředí regeneruje naše mentální i fyzické síly.⁷⁷ Díky vegetaci se cítíme příjemně nejen z hlediska duševního, ale i fyzického. Zeleň pomáhá vytvořit příjemnější prostor pro pobyt venku.

Dnešní podoba areálu nenabízí mnoho míst pro odpočinek ve stínu. Tam kde chybí vegetace se zastínění často nahrazuje různými reklamními slunečníky. Celý areál na mě působí ploše a na zahrádku pohostinství i sportoviště se v průběhu celého dne opírá slunce z jiho-západu. Svým návrhem se snažím dodat prostoru přírodnější charakter.

Nynější vegetaci tvoří vzrostlé listnaté stromy podél potoka. Jedná se o olše a javory. Toto stromořadí je pro mě v návrhu velmi cenným prvkem, který poskytuje alespoň částečné zastínění plochy areálu. Po kontrole a ošetření arboristou, budou v mém návrhu ponechány.

Další řadu stromů doplňuji podél nově vzniklé pěšiny z parkoviště k mostku, který vede k hlavnímu vstupu do areálu. Toto stromořadí bude sloužit i jako bariéra mezi zástavbou a pump trackem, kam tímto prvkem přitahuji více života.

Jiho-západní svah je dnes hustě osázený jehličnatými stromy. Protože tento svah navrhuji užívat k sezení diváků, je třeba jehličnany nahradit za listnaté stromy pro zajištění výhledu a zastínění. Pro toto místo bych zvolila výsadbu kultivarů javorů, které se řadí mezi nejrychleji rostoucí stromy a jejich roční přírůstek se pohybuje okolo 15 až 20 cm. Jeho koruna je zploštělá a dosahuje rozměru 4 až 6 metrů v průměru. Je také odolný vůči suchu a horku.⁷⁸

Pro zastínění předzahrádky navrhuji vysadit solitér. Pro ozvláštnění doporučuji kultivar platanu, který dorůstá maximální výšky 8 m a snese slunná místa.⁷⁹

Zelená stěna – pro osázení plotu podél sportovního hřiště je vhodný loubinec pětistý, lidově psí víno. Tato rostlina doroste do výšky 15 m, snese slunná místa a jeho výhodou je, že je velmi energický a poroste i velkou plochu. (pozn. plot podél hřiště má délku 50 m). Tato rostlina je opadavá a její listy se na podzim barví do ruda.⁸⁰ Pro zpestření doporučuji kombinovat s vinnou révou, která je vhodná pro suché a teplé klima.

Trvalkové záhony – podél zeleného plotu doporučuji vysázet kvetoucí trvalky pro oživení prostoru. Vhodnou volbou by mohly být různé druhy třapatky, levandule, řebříčku či měsíček lékařský. Tyto trvalky jsou takřka bezúdržbové a vydrží i období sucha. Druhý záhon umístěný mezi sportovní plochou a nově vzniklým hygienickým zázemím v objektu u koupaliště, doporučuji osázet okrasnými trávami a vysokými trvalkami, které zajistí větší pocit soukromí.⁸¹

Zelená střecha – nově vzniklý obslužný objekt mezi hřištěm a bazénem navrhuji zastřešit zelenou střechou, která bude v létě vnitřní prostory této budovy přirozeně ochlazovat. Kromě této výhody je zelená střecha ekologická, protože zvyšuje biodiverzitu v dané lokalitě, ale také zachycuje dešťovou vodu. To sebou nese i nevýhodu, kterou je následná váha po nasáknutí vodou. Ta se liší v návaznosti na typ střechy a na jejím osázení. Pro svůj návrh volím lehkou extenzivní střechu, kdy se na nízkou vrstvu substrátu (4-6 cm) vysází nízké rostliny. Díky tomu je maximální zatížení po nasáknutí vodou 100 kg na m². Intenzivní zelené střechy, jsou takové, na které se vysazují rostliny s hlubším kořenovým systémem. Jejich výhodou je, že je lze využívat jako střešní zahradu. Jejich nároky na statiku a údržbu, jsou ale vysoké.⁸² V rámci zhotovení zelené střechy je možné instalovat fotovoltaické panely pro zajištění energetické soběstačnosti tohoto objektu.

⁷⁷ ČÁBLOVÁ, *Prostory: průvodce tvorbou a obnovou veřejných prostranství*, 2013, str. 4

⁷⁸ STIHL, *Rychle rostoucí stromy do zahrady*, 24.6. 2024

⁷⁹ FLOS, *Platan javorolistý*, © 2016 – 2025

⁸⁰ FLOS, *Popínavé rostliny*, © 2016 – 2025

⁸¹ FLOS, *Trvalky na slunce*, © 2016 – 2025

⁸² FLOS, *5 důvodů proč mít zelenou střechu*, © 2016 – 2025

Výkres č. 19

olše

javor

platan

loubinec

trvalky

zelená střecha

6.6 Materiálové řešení

Beton – pohledový beton se stal hlavním konstrukčním materiálem v mém návrhu, a to pro jeho dostupnost, životnost a odolnost. Beton umožňuje vytvářet subtilní konstrukce, díky čemuž lze dosáhnout nižších nákladů na materiál. Díky jejich stálosti a trvnalivosti můžeme počítat i s úsporou financí v provozních letech. Dále beton využívám jako povrchový materiál pro taneční parket, kde bude plocha zatížená pohybem.⁸³

Polykarbonát – Polykarbonátové desky volím jako kontrastní materiál k betonové konstrukci a používám ho pro prosvětlení nově navrženého objektu. V dnešní době mohou plasty svými vlastnosti nahradit kdejaký konstrukční materiál. Existuje jich mnoho různých druhů, které mohou být podle našich potřeb velmi pevné, lehké nebo těžké jako beton. Umělé hmoty však zajišťují vlastnosti, které jsou slabou stránkou betonu – pružnost, lehkost a prostupnost světla.⁸⁴

Dřevo – Materiálem navrženým na vytvořené sezení ve svahu je modřínové dřevo. Modřín je nejtvrdším měkkým dřevem, které obsahuje hodně pryskyřice. Díky tomu se dobře brání dřevokazným houbám a je přirozeně odolný vůči vodě.⁸⁵

Dlažba – betonovou zatravnovací dlažbu používám jako povrchový materiál pro frekventované cesty okolo sportovního hřiště i na promenádu. Výhodou této dlažby je, že umožňuje vsakování dešťové vody, lze ji zatravnit, ale i zasypat například štěrkem a vytvořit tak různorodé povrchy dle potřeby.

Mlat – pro přírodnější vzhled doporučuji použít mlatový povrch na méně frekventované cesty ke koupališti a mezi parkovištěm a lávkami.

Pryž – Dalším zatěžovaným povrchem bude sportovní hřiště. Navrhuji nahradit mlat umělým sportovním povrchem z pryže. Tento materiál je tvořen pryžovým granulátem, je tvrdý ale pružný, odolný proti oděru i povětrnostním vlivům.⁸⁶

⁸³ PÁLKOVÁ, *Můj dům*, 2013, str. 54 - 57

⁸⁴ HÁJEK, *Plasty: Beton pro 21. století*, 2018, str. 4 - 5

⁸⁵ SUPPLEX, *Dřevo sibiřského modřínu a všechny jeho přednosti*

⁸⁶ UNIRUBBER, *Umělé sportovní povrchy*

Výkres č. 20

betonové panely

polykarbonát

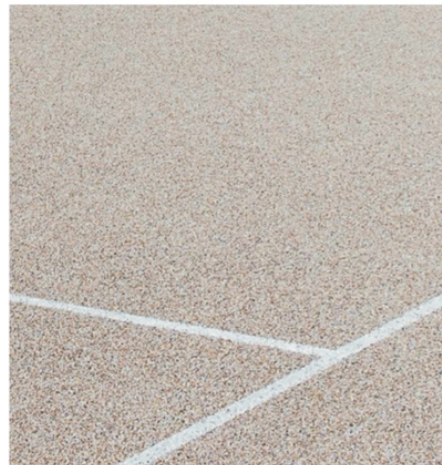
beton

dlažba

modřínové dřevo

umělý sportovní povrch

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo navrhnout možné řešení rozvoje sportovního a kulturního areálu v Řečici. Doufám, že moje práce poslouží jako inspirace pro budoucí úpravy areálu a bude užitečným dokumentem při hledání prostorových řešení.

Hlavní myšlenkou bylo zbudovat prostor pro setkávání občanů obce Řečice při jedné z mnoha aktivit, které bude možné v tomto multifunkčním prostoru provozovat. Snažila jsem se tak docílit lepší komunitní soudržnosti a celkovému posílení vztahů mezi spoluobčany.

Veřejný prostor posouvá úroveň života občanů a může mít dopad na mnoho stránek pro lepší fungování obce. Proto doufám, že tento dokumnet bude impulzem ke zlepšení stavu tohoto pro obec užitečného prostoru s jistým potenciálem.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

ARCHITECTURE AU. Sou Fujimoto. The space in-between. In: *ArchitectureAu.com* [online], 2025, Dostupné z: <https://architectureau.com/articles/sou-fujimoto-the-spaces-in-between/> [cit. 2025-05-05]

ARCHITEKTI BEZ HRANIC. *Hranice architektury*. Online. In: *Archiweb*. 14.09.2018. Dostupné z: <https://www.archiweb.cz/n/domaci/hranice-architektury-zapis-z-druheho-diskusniho-vecera>

ARCHIWEB. *Zázemí fotbalového hřiště ve Studenci*. 2021. Online. Dostupné z: <https://www.archiweb.cz/b/zazemi-fotbaloveho-hriste-ve-studenci> [cit. 2025-03-05]

CENTRUM ARCHITEKTURY A MĚSTSKÉHO PLÁNOVÁNÍ, *Urban Talks: Sou Fujimoto (JP)*, Online. CAMP Praha, 27. 3. 2019. Dostupné z: <https://youtu.be/vwLfJ2G8Alg> [cit. 2025-04-10]

ČABLOVÁ, Markéta. *Prostory: průvodce tvorbou a obnovou veřejných prostranství*. Brno: Partnerství, 2013. ISBN 978-80-904918-6-1

ČÁRA ARCHITEKTI. *Společensko kulturní centrum „SOKEC“ Hrušovany u Brna*. 2022. Online. Caraa.cz s.r.o. Dostupné z: <https://www.caraa.cz/#/sok-vol2-built/> [cit. 2025-03-05]

DOSEDĚL, Antonín. *Čítanka výkresů ve stavebnictví*. 2., dopl. vyd. Praha: Sobotáles, 1999. ISBN 80-85920-15-8

FLOS. *5 důvodů proč mít zelenou střechu*. Online. Zahradnictví Flos s.r.o. 6.7. 2022. Dostupné z: <https://www.zahradnictvi-flos.cz> [cit. 2025-04-28]

FREANSON, Amy. House N by Sou Fujimoto Architects. In: *Dezeen*. Online, 19.1.2012. Dostupné z: <https://www.dezeen.com/2012/01/19/house-n-by-sou-fujimoto-architects/> [cit. 2025-05-05]

GALETA, Jan; LEXOVÁ, Petra a VRLÍKOVÁ, Lenka (ed.). *Prostor v architektuře a Brněnská škola dějin umění*. Brno: B&P Publishing, 2019. ISBN 978-80-210-9343-0

GEHL, Jan. *Život mezi budovami: užívání veřejných prostranství*. Vyd. v češtině 1. Brno: Nadace Partnerství, 2000. ISBN 80-85834-79-0

HÁJEK, Petr. *Plasty: beton pro 21. století. Intro7*. Hradec Králové: INTRO, 2018, s. 4 - 5. ISSN 2570-7744

JEHLÍK, Jan. *Rukověť urbanismu: architektura poznávání a navrhování prostředí*. Vydání druhé, upravené. Praha: Ausdruck Books, 2018. ISBN 978-80-270-4920-2.

KAŠPAR, David. *Co dokáže kultura?* Praha: Meziměsto, 2024. ISBN 978-80-909320-0-5

KOPŘIVA, Miloš. *Přednáška – NBÚ sportovní stavby*. Nauka o stavbách. Online. In: *Katedra architektury*. Dostupné z: <https://k129.cz/wp-content/uploads/2017/01/nauka-o-stavbach-sport.doc>

KORUNA VYSOČINY. *Pilská nádrž - rekreační areál Pilák*. Online. © 2024. Dostupné z: <https://www.korunavysociny.cz/katalog/1041-pilska-nadrz-rekreacni-areal-pilak> [cit. 2025-03-02]

KRATOCHVÍL, Petr. *Městský veřejný prostor*. Praha: Zlatý řez, 2015. ISBN 978-80-88033-00-4

KRATOCHVÍL, Petr; MERTA, Dan; HEČKOVÁ, Michaela; MELKOVÁ, Pavla. *Veřejný prostor CZ: krajina města = Public space CZ: urban landscape*. Praha: Galerie Jaroslava Fragnera, 2017. ISBN 978-80-88161-05-9.

KŘESADLO, Vít. *Řečice*. Obec Řečice. 2016. ISBN 978-80-260-9894-2

KUBÁTOVÁ, Eva. *Mexiko očima Česky: Mexičané a Češi mají dost podobný smysl pro humor*. Online. Lidé a země. 26.3. 2021. Dostupné z: <https://www.lideazeme.cz/clanek/lideazeme-cz-lide-zivot-ve-svete/105962/mexiko-ocima-cesky-mexicane-a-cesi-maji-dost-podobny-smysl-pro-humor.html> [cit. 2025-02-04]

KUHNŮVÁ, Nela. *Jde to i v malé obci: Libeznice ukazují, jak pečovat o veřejný prostor a stavět kvalitní architekturu*. Online. In: *Czechdesign Magazin*. 12. 11. 2021. ISSN 2788-0052. Dostupné z: <https://www.czechdesign.cz/temata-a-rubriky/jde-to-i-v-male-obci-libeznice-ukazuji-jak-pecovat-o-verejny-prostor-a-stavet-kvalitni-architektur> [cit. 2025-02-25]

MAIER, Karel. *Udržitelný rozvoj území*. Praha: Grada, 2012. ISBN 978-80-247-4198-7

MIRAS. *Co je stavba občanské vybavenosti?*. Online. MIRAS – stavitelství a sanace s.r.o. © 2025. Dostupné z: <https://www.mirascz.eu/aktuality/co-je-stavba-obcanske-vybavenosti/> [cit. 2025-05-01]

MMCITÉ. *Sedací objekt orbit*. Online. Dostupné z: <https://www.mmcite.com/orbit> [cit. 2025-05-12]

MUR. *Areál Školka Nezdanice*. 2021. Online. Ateliér Mur s.r.o. Dostupné z: <https://mur.cz/portfolio/skolka-nezdenice> [cit. 2025-03-05]

NORBERG-SCHULZ, Christian. *Genius loci: krajina, místo, architektura*. 2. vyd. Praha: Dokořán, 2010. ISBN 978-80-7363-303-5

OBEČ ŘEČICE. *O obci*. Online. Obec Řečice. 2025. Dostupné z: <https://www.obecrecice.cz/o-obci/> [cit. 2025-02-21]

OKAMURA, Osamu. *Město pro každého: manuál urbanisty začátečníka*. Praha: Labyrint, 2020. ISBN 978-80-86803-67-8

PARTNERSTVÍ PRO MĚSTSKOU MOBILITU. Deset strategií pro transformaci měst a veřejného prostoru prostřednictvím placemakingu. Online. In: Dobrá města. 11. 12. 2016. Dostupné z: <https://www.dobramesta.cz/aktuality/98/deset-strategii-pro-transformaci-mest-a-verejneho-prostoru-prostrednictvim-placemakingu> [cit. 2025-02-25]

PÁLKOVÁ, Jitka. Beton v domě: není pro mě? *Můj dům*. Online. 2013, str. 54–57. Dostupné z: https://www.karesarch.cz/fileadmin/user_upload/media/27_MD_2013_03_TEMA_Beton.pdf [2025-04-28]

PEINHARDT, Katherine. *What Makes a Successful Place: How to Create Multi-Purpose Places*. Online. In: Project for Public Space. 2. 6. 2023. Dostupné z: <https://www.pps.org/article/uses-activities> [cit. 2025-02-25]

SALINGAROS, Nikos A., HORÁČEK, Martin (ed.). *Sjednocená teorie architektury: forma, jazyk, komplexita*. Brno: Vysoké učení technické v Brně - VUTUM ve spolupráci s Barrister & Principal Publishing, 2017. ISBN 978-80-214-5345-6.

SIM, David. *Soft city: (příjemné město pro každodenní život*. Přeložil David KRÁSENSKÝ. Bratislava: Aktuell, [2023]. ISBN 978-80-89873-48-7

SPORTIS. *Rekreační areál Pilák*. Online. © 2025. Dostupné z: <https://www.sportiszdar.cz/rekreacni-areal-pilak> [cit. 2025-03-02]

STIHL. *Rychle rostoucí stromy do zahrady*. Online. Andreas STIHL, spol. s.r.o. 24.6. 2024. Dostupné z: <https://www.stihl.cz/cs/prakticke-tipy/pece-o-zahradu/pece-o-stromy/rychle-rostouci-stromy> [cit. 2025-04-28]

SUPELLEX, *Dřevo sibiřského modřínu a všechny jeho přednosti*. Online. Supellex – svět podlah s.r.o. 2025. Dostupné z: <https://www.supellex.cz/drevo-sibirskeho-modrinu-a-vsechny-jeho-prednosti/> [cit. 2025-05-05]

SYNKOVÁ, Hanna; BAŽANTOVÁ, Barbora; BERKOVÁ, Vanessa, HAŠKOVÁ, Sandra; KOTYZOVÁ, Simona et al. *Kvalitní veřejný prostor z pohledu veřejnosti, politiků a úředníků*. Online. 2020. Dostupné z: https://pestujprostor.plzne.cz/dnld/_UPCE_vyzkum_kvalitniVP.pdf [cit. 2025-05-08]

TICHÁ, Jana. *Prostor a místo: architektonická tvorba na území České republiky 1989-2014*. Praha: Zlatý řez, 2015. ISBN 978-80-88033-01-1

UNIRUBBER. *Pryžové granuláty EPDM*. Online. Unirubber. 2019. Dostupné z: <https://www.unirubber.com.pl/cz/granulaty-epdm> [cit. 2025-04-28]

VYSOČINA ARÉNA, *Pro návštěvníky*. Online. Vysočina Arena. © 2025 Dostupné z: <https://www.vysocina-arena.cz/pro-navstevniky/> [cit. 2025-03-02]

ZALEWSKI ARCHITECTURE GROUP. *Walk-on Balcony*. Online. © 2015. Dostupné z: https://www.zalewskiag.com/en/projects/project/walkon_balcony

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Poloha obce Řečice 13

Obrázek 2 Znak obce Řečice 13

Obrázek 3 Obec Řečice, náves 13

Obrázek 4 Mapa obce Řečice..... 14

Obrázek 5 Rekreační areál Pilák 14

Obrázek 6 Vysočina aréna..... 14

Obrázek 7 Vývoj území..... 16

Obrázek 8 Situační výkres areálu Školka..... 21

Obrázek 9 Fotografie sportovního a kulturního areálu Školka 21

Obrázek 10 Výkres zázemí SA 22

Obrázek 11 Fotografie zázemí fotbalového hřiště 22

Obrázek 12 Situační výkres - SOKEC 23

Obrázek 13 Fotografie zahrady s víceúčelovou plochou a pódiem 23

Obrázek 14 Rozhraní bodové, difuzní a pevné 24

Obrázek 15 Itabu toilet, Sou Fujimoto 25

Obrázek 16 House N, Sou Fujimoto 25

Obrázek 17 Překážka vytvořená místními mladistvými 25

Obrázek 18 Walk-on balcony, Zalewski Architecture Group..... 26

Obrázek 19 Úroveň participace podle konceptu sociálního učení podle Collinse..... 28

Obrázek 20 Žebříček participace dle Arnsteina 29

Obrázek 21 Vybavení areálu 32

Obrázek 22 Materiálové řešení interiéru - pohostinství..... 40

Obrázek 23 Vývoj návrhu 48

Obrázek 24 Materiálové řešení – nový objekt 48

SEZNAM VÝKRESŮ

Výkres č. 1 Analýza širších vztahů.....15

Výkres č. 2 Současný stav.....17

Výkres č. 3 Pohostinství, stávající stav.....18

Výkres č. 4 Fotodokumentace.....19

Výkres č. 5 Navrhované řešení.....31

Výkres č. 6 Navrhované řešení.....33

Výkres č. 7 Mobiliář.....35

Výkres č. 8 Navrhované řešení - běžný den.....36

Výkres č. 9 Navrhované řešení - akce.....37

Výkres č. 10 Pohostinství, axonometrie.....41

Výkres č. 11 Navrhované řešení, pohostinství.....42

Výkres č. 12 Řez kuchyně a bar.....43

Výkres č. 13 Elektroinstalace.....44

Výkres č. 14 Pohostinství, řez.....45

Výkres č. 15 Přístavba, řez.....49

Výkres č. 16 Elektroinstalace.....50

Výkres č. 17 Řez hřištěm.....51

Výkres č. 18 Navrhované řešení, nový objekt52

Výkres č. 19 Vegetace.....55

Výkres č. 20 Materiálové řešení.....57

SEZNAM VIZUALIZACÍ

Vizualizace č. 1 Koláž, navrhované řešení.....38

Vizualizace č. 2 Koláž, navrhované řešení 2.....39

Vizualizace č. 3 Vizualizace, pohostinství.....46

Vizualizace č. 4 Vizualizace, pohostinství.....47

Vizualizace č. 5 Vizualizace, nový objekt.....53

SEZNAM PŘÍLOH

Tabulka 1 Rozloha místností.....34

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

cm	centimetr
km	kilometr
m	metr
m ²	metr čtvereční

